

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXX Kaina 30 c.

PENKTADIENIS — FRIDAY, RUGSĖJIS — SEPTEMBER 26, 1986

Nr. 188

Aušra Nr. 49(89)

Tarybinio kalinio memuarai

VI. Lapienis

(Tėsinys)

Tardytojas mane gaudino, kad ji esanti senyva pensininė, menkos sveikatos, dažnai serganti, labai gera...

— Bet, jeigu jūs apie ją nieko nepasakosite, nieko nepaaiškinsit, mums neliks kitos išeities, kaip tik ją suimti. Ji bus suimta tik dėl jūsų kaltės, nes jums talkininkavo, ką tik davėte, viską perrašinėdavote, o dabar nenorite jai padėti, traukiate ją į kalėjimą...

— O aš vis tylėjau.

— Kur jūsų krikščioniškoji sąžinė? Kur artimo meilė, jei savo užsispyrimu, savo tylėjimu pražudysite Adelę? Gailėsitės, bet bus per vėlu. Savo tylėjimu nieko nenuslėpsite, tik pakenksite Adelę ir sau. Nesuvokiate, kiek mes žinome apie tai, kad esate įtraukę ją į antitarybinę veiklą. Jūsų artimieji, pažįstami perduoda mums faktus, ką esat padarę, nes jie nusigyrė nuo jūsų, pamatę jūsų antitarybinę veiklą, — kalbėjo Rimkus.

Rimkus ir Urbonas Ruzgienė vadina tiesiog Adelę, gaudinėja mane, mėginami paveikti mane į plepumą. O aš buvau kietas, kaip akmuo ir nepratariau nė žodžio, nes žinojau, kad savo kalba tik pakenksiu Ruzgienę. Be to, nieko antitarybinio nesu davęs jai rašyti, tad nėra prasmės man kalbėti ir aiškinti.

Panašia klasta ir pinklėmis čekistai prigavo ir Ruzgienę — dora, sąžiningą moterį. Ji pasakė čekistams, kad turi rašomąją mašinėlę, kuri šiuo metu padeda pas gimnazičius. Pagal jos nurodymus čekistai nuėjo pas gimnazičius, padarė kratą ir, radę rašomąją mašinėlę, konfiskavo. Ją pačią kelis kartus kvietė liudytoja į saugumą Vilniuje ir į teismą.

1977 m. vasario 2 d. Urbonas atnešė nutarimą kratai daryti, padeda ant staliuko, prie kurio aš sėdžiu ir sakau:

(Bus daugiau)

— Štai nutarimas kratai daryti: rytoj pas Bronę Šestokaite, gyv. Vilniuje, Pševalskio gatvėje, bus daroma kratė.

Ir visą laiką tardytojai žiūrė į mane. O aš sėdžiu, kaip mumija, nežiūriu nei į tą raštą, nei jo skaitau. Urbonas valandėlę pasėdėjęs atsikelia nuo kėdės, užsidega cigaretę, nervingai vaikšto po kambary.

— Tai ką, nenori skaityti nutarimo, neįdomu?

— Man užtenka ir savų rūpesčių. Jūs juokaujate, ar sugalvojote iš manęs pasityti: kiek rašėte sutarimų, kiek daug darėte kratų ir niekad man nerodėte. Tai kodėl dabar aš turiu skaityti?

Tardytojas, surūkęs keletą cigarečių ir pamatęs, kad aš to sutarimo neskaityčiau, juo nesidomiu, paėmė jį nuo mano staliuko ir padėjo ant savo stalo. Apie Šestokaite ne tik tą dieną, bet ir vėliau niekad neužsiminė. Tik baigus tardymą, susipažindamas su bylos medžiaga, mačiau Matulionio apklausos protokole klausimą: „Ar jūs, kai lankydavotės pas Šestokaite, ten sutikdavote Lapienį Vladą?“ O Matulionis atsakė, kad pas Šestokaite manęs niekad nematęs.

Po penkerių metų, grįžęs iš Sibiro, sužinojau, kad 1977 m. vasario 3 d. pas Šestokaite čekistai darė kratą.

— Sovietiniame gyvenime kai kurie dalykai vadinami netikrais vardais. Pvz., kalėjimas vadinamas izoliatoriumi, tarsi žmogus ne kalinamas, bet tik izoliuojamas; rašant kalinamas laiškus, kalėjimo pavadinimas maskuojamas, pvz., nerašoma „Lukiškių kalėjimas“, bet OČ 12-36; priverčiamoji darbo lageriai — pataisos darbų kolonijomis arba perauklėjimo įstaigomis; proletariato diktatūra pasivadinė socialistine visaliaudine valstybe ir t.t., — pasakiau Urbonui.

Prašymas Europos parlamentui

Roma. — Vatikano dienraštis paskelbė informaciją apie Gazzadoje, Italijoje, praėjusią savaitę įvykusio europinio studijų seminaro Pabaltijo tautų religinės istorijos klausimais priimtą rezoliuciją. Šiomis rezoliucijomis studijų seminaro dalyviai kreipėsi į Italijos vyskupų konferenciją, į Italijos ministerių tarybos žmogaus teisių komisiją ir į Europos Parlamentą Strasburge, Gazzados studijų seminaro dalyviai prašo, kad šios dvi institucijos pasirūpintų reikiama atkreipti tautinės ir tarptautinės viešosios nuomonės dėmesį į trijų Pabaltijo kraštų — Lietuvos, Latvijos ir Estijos laisvės ir nepriklausomybės atstatymo klausimą. Rezoliucijos pažymima, kad trys Pabaltijo kraštai tebėra svetimųjų priepaudoje, kad yra begėdiškai pamiršami po kojomis pagrindinės pilietinės teisės ir religinės laisvės, kad Katalikų Bažnyčia ir kitos religinės bendruomenės yra grubiai persekiojamos. Seminaro dalyviai pažymi, kad trys Pabaltijo kraštai priklauso Europos tautų šeimai, todėl yra svarbu, kad laisvieji Europos kraštai nuolat keltų Lietuvos, Latvi-

ja su kitomis krikščioniškomis Europos tautomis.

Kreipdamiesi į Italijos ministerių tarybos žmogaus teisių komisiją ir į Europos Parlamentą Strasburge, Gazzados studijų seminaro dalyviai prašo, kad šios dvi institucijos pasirūpintų reikiama atkreipti tautinės ir tarptautinės viešosios nuomonės dėmesį į trijų Pabaltijo kraštų — Lietuvos, Latvijos ir Estijos laisvės ir nepriklausomybės atstatymo klausimą. Rezoliucijos pažymima, kad trys Pabaltijo kraštai tebėra svetimųjų priepaudoje, kad yra begėdiškai pamiršami po kojomis pagrindinės pilietinės teisės ir religinės laisvės, kad Katalikų Bažnyčia ir kitos religinės bendruomenės yra grubiai persekiojamos. Seminaro dalyviai pažymi, kad trys Pabaltijo kraštai priklauso Europos tautų šeimai, todėl yra svarbu, kad laisvieji Europos kraštai nuolat keltų Lietuvos, Latvi-

Sovietų Sąjungos užsienio reikalų ministeris Eduard A. Shevardnadze, kairėje, kalbasi su Izraelio premjeru Shimon Peres Jungtinėse Tautose. Vidury stovi nežinomas asmuo.

Sovietai stato naują erdvės bazę

Stockholmas. Neseniai satelitų pagalba buvo nufotografuoti centrinėje Azijoje sovietų slapti statybos darbai. Penkios didelės fotografijos parodo, kad sovietai stato didelius pastatus, kelius ir įrengimus naujoms erdvės laivams. Ekspertai sako, kad fotografijos rodo būsimas tarp Sovietų Sąjungos ir Amerikos sekančio erdvės laivo lenktynes. Kaip žinoma, Amerikos sekančias skrydis į erdvę, po sausio 28 d. Challenger nelaimės, kurio sprogimo buvo užmušti 7 astronautai, bus tik 1988 m. Atrodo, kad sovietai nori užbėgti už akių ir panašų erdvėlaivį iškelti dar 1987 m.

Nicholas L. Johnson, kuris yra laikomas tuose reikaluose žymiu ekspertu, sako, kad tos naujos fotografijos rodo aiškų pasirošimą naujai programai. Tokių įrengimų statymas, kaip tik ir rodo, kad sovietai slaptai ruošiasi pralenkinti Ameriką. Minimos fotografijos yra gautos iš civilinio prancūzų satelito, kuris pavadintas SPOT vardu, o paskelbtos švedų įstaigos Stockholme, kuri savo skrydžius turi Paryžiuje ir New York'e ir satelitinėmis nuotraukomis aprūpina spaudą. Šios nuotraukos buvo darytos iš 514 mylių aukštumos.

Praeietyje tokios nuotraukos buvo daromos Amerikos civilinio satelito Landsat firmos, bet prancūzų SPOT aparatai yra daug galingesni ir padaro geresnes nuotraukas. Daug geresnes nuotraukas ir su žymiai detalizuotais vaizdais gauna tik Amerikos kariniai satelitai, tačiau jos yra laikomos slapta ir spauda jų negauna.

Pralenkia Ameriką

Pagal šias nuotraukas matyti, kad visas sovietų žemės plotas užima 3.5 mylių pakilimo kelius ir 1,000 pėdų pastatai dviejuose šonuose. Kennedy erdvės centre Floridoje yra tik 2.8 mylių ilgumo kelias ir erdvėlaivio statymo pastatai užima tik 700 pėdų ilgio ir 500 pėdų pločio. Sovietų pasirošimai paliko didelį įspūdį šiam ekspertui. Tuo tarpu dar nematyti, kad ten būtų statomi aplink tą

jos ir Estijos laisvės ir nepriklausomybės klausimą ir vykdomus žmogaus teisių bei religinės laisvės pažeidimus. Tokia akcija gali padėti pagerinti žmogaus teisių padėtį Pabaltijyje.

centrą nauji namai žmonių gyvenimui, tęsiami gelžkelio bėgiai dalių pristatymui arba ir kiti transportacijos įrengimai.

Specialistų manymu, sovietai to centro negalės dar greitai baigti, nes tai surišta su milžinišku darbu ir tai gali užtrukti bent 7 metus. James E. Oberg, sovietų erdvių analistas, mano, kad sovietams nereikia skubėti su panašaus pobūdžio programa, nes jie jau dabar turi tokią raketų programą, kuri gali iškelti daugiausia tonų į orbitą, kurios dar neturi Amerika.

Vlioko telegrama Shultzui

(Telefonis pranešimas iš Washingtono)

Ryšium su šiuo metu vykstančiais pasitarimais tarp Valstybės sekretoriaus George Shultzo ir Sovietų Sąjungos užsienio reikalų ministerio Eduardo Shevardnadze dėl Maskvos laikomo Amerikos žurnalisto Daniloffo, Vlioko pirm. Dr. K. Bobelis rugsėjo 19 pasiuntė sekretoriui Shultzui telegramą: „Jūsų pasitarimo su Sovietų Sąjungos užsienio reikalų ministru Shevardnadze metu mes raginame jus reikalauti, kad daugelį metų kalinami lietuviai satelitai kankinimai B. Gajauskas, V. Petkus, dr. A. Statkevičius ir V. Skuodis būtų neatidėliojamai paleisti“.

Lenkai siekia vienybės

Varšuva. — Gen. W. Jaruzelski kreipėsi į visus praeitą savaitę išleistus iš kalėjimo Solidarumo sąjūdžio dalyvius, prašydamas užmiršti buvusius nemalonumus ir jungtis į bendrą tautinį darbą.

Solidarumo vadas ir Nobelio premijos laureatas Lech Walesa priminė, kad laikas kalbėtis su Solidarumo buvusiais nariais, kuriuose sąjūdžio dvasia tebėra gyva. Jis mano, kad paleidimas 225 žmonių yra tik komunistų propagandinis žestas. Valdžia gali lengvai laimėti visus, jei ištikrųjų dirbs Lenkijos geroje ir atstatys ekonomiką, kurią tik jie patys sugriovė. „Jei reikės dirbti tėvynei, visi būsimė kartu“, — kalbėjo Walesa.

Nicaragvoje pasitarimai

Managva. — Katalikų Bažnyčios atstovai iš Nicaragvos praneša, kad sutiko susitikti su vyriausybės šio mėnesio gale, kad aptartų paskutiniuosius mėnesius padidėjusius nesuspilimus.

Kardinolas Obando ir kiti 8 Nicaragvos vyskupai susitiks su Nicaragvos prezidentu Daniel Ortega rugsėjo 27 d. Apie šį pasitarimą buvo pranešta per valdžios radiją, televiziją ir spaudą.

Bažnyčios ir kairiųjų vyriausybės susikirtimas privėdė prie santykių pablogėjimo. Trys kunigai buvo ištremti ir nuolatiniai kardinalo puolimai, laikraščio uždarymas ir vyskupui Vega neleidimas grįžti į kraštą, vedė prie santykių nutraukimo.

Valdžios pareigūnai mano, kad kunigai galės sugrįžti. Prie šių pasitarimų daug prisidėjo popiežiaus nuncijus Paolo Giglio. Kardinolas nesiliauja priminti vyriausybei jų daromą žalą visam kraštui. Valdžia kaltina vyskupus palaikant contras.

— JAV Civilinių teisių komisija paruošė studiją „The Economic Status of Americans of Eastern and Southern European Ancestry“. Ši Civilinių teisių įstaiga vieną kopiją spaudai paruoštos studijos atsiuntė ir Amerikos Lietuvių Tarybai. Tose apyskaitose yra minima ir lietuvių veikla.

— Iš Afganistano apie 600 studentų yra siunčiami į Maskvą studijuoti sekančiais mokslo metais. Pagal UNESCO statistinius duomenis Afganistane yra 80% beraščių, o iš viso gyventojų yra 17 milijonų, iš kurių 4 milijonai yra pabėgę į užsienio kraštus nuo komunistinio Maskvos įvesto režimo.

— Chicagoje federalinės valdžios pareigūnai apkaltino Leon Finney, Jr., ir The Woodlawn organizaciją didelių netvarkingumų tvarkant Woodlawn Gardens 504 butų projektą, kuris šiuo metu turi 15 mil. dol. nuostolio. Woodlawn Gardens sudaro 27 pastatai 63 ir Cottage Grove gatvių plote. Federaliniai auditoriai surado, kad nemokėtos sąskaitos kasdieninio vartojimo kompanijoms siekia 500,000 dol. ir 800,000 dol. išleista nelegaliai. Finney paneigė, kad kas nors negerai padaryta.

Gerėja Sovietų — Izraelio santykiai

Ruošiasi diplomatiniais ryšiams

New York. — Izraelio premjeras Shimon Peres ir Sovietų Sąjungos užsienio reikalų ministeris Eduard Shevardnadze turėjo ilgą posėdį, kuriame sutarė eiti prie normalių diplomatinio santykių užmezgimo.

Tai aukščiausio rango diplomatai, kurie pirmą kartą susitiko oficialiai po 1967 m., kai Maskva nutraukė santykius su Izraeliu, kai šis pradėjo karą su arabais ir pirmas toks sovietų posėdis iš viso su Izraelio premjeru. Abi šalys sako, kad pasitarimo nuotaika buvo gera, daug šiltesnė, negu Helsinkio delegacijų pasitarimuose, kai Izraelis iškėlė žydų išemigravimo klausimą iš Sovietų Sąjungos, ir tada pasitarimai greit nutrūko.

Premjeras patenkintas

Izraelio premjeras pareiškė pasitenkinimą posėdžiu, kuris įvyko Jungtinių Tautų saugumo tarybos pirmininko įstangoje, nes šį mėnesį tai tarybai pirmininkauja sovietų atstovas. Tai buvo pirmas oficialus pasitarimas. Praeietyje tik užsienio ministeriai posėdžiaudavo, daugiausia todėl, kad išleisti didesni žydų skaičių emigruoti į Izraelį. Nuo 1970 m. žydų emigracija nukrito iki 800 per metus.

Sąlyga sovietams

Amerikiečių ekspertai tiki, kad Maskva labai rimtai pažiūrėjo į Izraelio santykių gerėjimą su Egiptu ir jau nori aktyviai dalyvauti Vidurio Rytų klausimų sprendime. Shevardnadze tame posėdyje labai kreipė dėmesį į tarptautinę konferenciją taisykloms, o tai rėšasi su diplomatiniais santykiais. Sovietų Sąjunga seniai pagėdavo tarptautinės konferencijos, kurioje ji pati dalyvautų kartu su Amerika ir kitais Vidurio Rytų kraštais. Kaip žinoma, neseniai įvykusiame Egipto ir Izraelio pasitarime tuo reikalu buvo palankiai pasisakyta. Bet, kai Peres atvyko į Washingtoną, buvo sutarta, kad Sovietų Sąjunga tokioje konferencijoje tegali dalyvauti su sąlyga, jei sovietai užmegs diplomatinis ryšius su Izraeliu. Gi Sovietų Sąjunga tada pareiškė, kad diplomatinis ryšius atnaujins tik tada, kai Izraelis pasitrauks iš 1967 m. okupuotų žemių, kurias jie užėmė karo metu.

Pritaria tarptautinei konferencijai

Kad minima tarptautinė konferencija įvyktų, Egiptas ir Jordanas ragino Sovietų Sąjungą nedelsiant atnaujinti ryšius su Izraeliu. Peres už kelių savaičių perleis pareigas savo užsienio reikalų ministriui Yitzhak Shamir, todėl dabar nori, kad būtų paruoštas kelias, kai visi yra

— Mirus ligšioliniam anti-bolševikinio tautų bloko pirmininkui Yaroslav Stetsko, nauja pirmininko centro komitetas pasėdėjo Miunchene rugpjūčio 28 d. išrinkto velionio žmoną Slavą Stetsko, žurnalo „ABN Correspondence“ redaktore.

— Olandijoje apie tūkstantis jaunų demonstrantų protestavo Amsterdame uoste, kai ten lankėsi 22 NATO kariniai laivai.

suvažiavę į Jungtinių Tautų 41-ąją sesiją. Čia abi šalys tariasi, kas šiuo metu reikalinga dar padaryti, kad būtų diplomatiniai ryšiai tarp Sovietų Sąjungos ir Izraelio valstybės vėl atnaujinti. Peres pasakė, kad sutarta toliau vesti pasitarimus tarp abiejų vyriausybių. Panašiai kalbėjo ir Shevardnadze, bet nesileido į detales. Manoma, kad tiems reikalams sunormalizuoti bus sudaryta abiejų šalių speciali komisija. Priminęs Stockholmo konferencijos pasisekimą, Shevardnadze pastebėjo, kad ir Vidurio Rytų konferencija galėtų būti sėkminga.

Sovietų laikysena

Tuoju po ministerių pasitarimo įvykusioje spaudos konferencijoje sovietų užsienio viceministeris Vladimir Petrovsky, neseniai atvykęs iš Jarmalos konferencijos, patvirtino pažangą sovietų ir Izraelio santykiuose. Jis dar pastebėjo, kad tokiam Vidurio Rytų taikos pasitarime turėtų būti garantuota Izraelio, kaip nepriklausomos valstybės, egzistencija ir apsisprendimo teisė palestiniečiams turėti savo valstybę Vakarų Kranto teritorijoje.

Priimtas Airijos ambasadorius

Vatikanas. — Priimdamas naujojo Airijos ambasadoriaus prie Apaštalių Sosto skiriamuosius raštus, popiežius Jonas Paulius II palinkėjo airių tautai taikos ir socialinės santarvės, be kurių yra neįmanoma žmonių bendruomenės pažanga. Atkreipęs dėmesį į tebesitęsiančią tragišką padėtį kaimyninėje Šiaurės Airijoje ir įvertinęs Airijos respublikos pastangas kaimyniniame krašte atkurti taiką, popiežius išreiškė savo skausmą dėl to, kad jo paties kvietimas apaštalinio vizito Airijoje metu atsisakyti nuo smurto veiksmų ir bendromis jėgomis atstatyti taiką Šiaurės Airijoje nebuvo išklausytas. Popiežius šia proga pakartojo, jog konfliktai ir nesutarimai turi būti sprendžiami dialogo keliu, smurto veiksmams problemų neišsprendžia. Tai turint prieš akis, kalbėjo Jonas Paulius II, Apaštalių Sostas savo diplomatinėje veikloje nesiliauja skatinęs pasaulio tautas stiprinti tarpusavio dialogą, pilnai atsižvelgiant į kiekvienos tautos teisėtus interesus. Popiežius pasidžiaugė, kad Airija, tiek daug pasitarnavusi krikščionybei, ir dabar atlieka svarbų vaidmenį taikos ir teisingumo kūrime darbe tiek savame krašte, tiek tarptautinėje bendruomenėje.

KALENDORIUS

Rugsėjo 26 d.: Kosmas ir Damijonas, Gražina, Vydeinis.

Rugsėjo 27 d.: Vincentas Paulietis, Hiltruda, Daugilė, Kovaldas.

ORAS

Saulė teka 6:41, leidžiasi 6:43.

Saulėta, drėgna. Temperatūra dieną 87 l., naktį 70 l.

SPORTO APŽVALGA

„ŽALGIRIS“ LAIMĖJO TARPKONTINENTINĘ TAURĘ

Per paskutinius dvejus metus Kauno „Žalgiris“ nusiaubė visą Europą: iškovojo du kartus Sov. Sąjungos meistro titulą ir pasiekė finalą Europos taurės varžybose. Tačiau abu kartus tą finalą pralaimėjo, pirmą kartą Barcelonai, antrą — jugoslavų „Cibonai“. Trečias kartas nemelavo: „Žalgiris“ nustebi- no visus Argentinoje ir parvežė į Kauną puikią tarpkontinentinių varžybų taurę.

Kaip šiame skyriuje jau skaitėte, tose varžybose dalyvavo 8 komandos: 2 geriausios iš Europos, po dvi geriausios iš Brazilijos ir Argentinos, Centrinės Amerikos meistras Puerto Rico ir Š. Amerikos atstovas „Continental“ komanda (tur būt banko tarnautojai...). Savo grupėje pirmose rungtynėse „Žalgiris“ iškovojo sunkią pergalę prieš P. Amerikos meistrą brazilų „Monte Libano“ 83:81. Antrose rungtynėse „Žalgiris“ suklumpa prieš greitą Argentinos „Fero Caril Oestes“ komandą 99:87, kuri, nugalėjusi Puerto Rico komandą, šioje grupėje atsisotavo pirmoje vietoje. „Žalgiris“ reikėjo pergalės prieš Puerto Rico, kad užimtų toje grupėje antrą vietą ir patektų į pusfinalius. Tą vietą „Žalgiris“ užsitikrino, kai po geros ir įdomios kovos nugalėjo puertorikiečius 94:87.

Kitoje grupėje Belgrado „Cibona“ išpuodingomis pergalėmis prieš brazilus 114:87, prieš argentiniečius 110:92 ir „vargšus“ bankininkus“ amerikiečius net 127:82 ir atsiduria pusfinalyje. Šioje grupėje antrą vietą iškovojo brazilai, laimėję prieš amerikiečius ir Argentinos „Obras Sanitarias“. Pirmame pusfinalyje „Žalgiris“ tenka „Cibona“, kuriai „Žalgiris“ buvo pralaimėjęs Europoje. Žalgiriečių širdyse virė kietos kovos ir revanšo sūkuriai. Jie su tokiu užsidegimu ir pradeda; tuoj prasiveržia į priekį net

10 taškų skirtumu. Tačiau dar pirmam kėliniui neįpusėjus, staiga sukurta Sabonis ir išslubuoja iš aikštės su patempta kojos sausgysle. Jis į žaidimą nebegrižo, bet kitus žalgiriečius dar labiau uždegė. Jie pirmą kėlinį laimėjo 47:41, o antrame davė krepšinio kliniką nenugalimiems ir išdiems jugoslavams su geriausiu pasaulio krepšininku Petrovic (išrintu po pasaulio pirmenybių). Fantastiško ir nesulaikomo komandos kapitono Chomičiaus diriguojami, Kurtinaičio veržlumu, Jovaišos ir Čivilio puikiais metimais ir šaltumu, o jaunųjų Brazio, Visocko, Lekarauško, Krapiko ir Jankausko nepaprasta drąsa „Žalgiris“ sutriuškino „Cibona“ 104:77! Tai skaudžiausias „Cibonos“ pralaimėjimas bet kada. Kitame pusfinalyje Argentinos „Fero Caril Oestes“ laimi prieš brazilų „Corintia“ ir patenka į finalą.

Čia „Žalgiris“ vėl revanšas, nes tiems argentiniečiams buvo pralaimėję 12 taškų skirtumu. Šiaip taip „sulopę“ Sabonį, žalgiriečiai su tokiu pat užsidegimu žaidžia puikiai ir užtikrintai, atsirevanšuoją 84:77 ir pasi- puošia puikia taure.

Džiaugsmo aidai pasiekė Kauną, o čikagietės Rimos Janulevičiūtės telefonu ir Čikaga. Ji visą savaitę turėjo progos stebėti žalgiriečių didvyriškus žygius ir džiaugtis jų pergalėmis. Ji atstovavo vienam Louisianos dienraščiui. Pagal ją, atrodo, kad „Žalgiris“ pirmąjį ratą Sov. Sąjungos pirmenybių Leningrade žais be Sabonio, nes jo sužeidimas reikalaus atidaus gydymo. Taip pat dar nėra aišku ar Chomičius, Kurtinaičis ir Sabonis bus pakviesti į Sov. Sąjungos rinktinę, kuri lapkričio mėn. turi lankytis Amerikoje. Kažin ar kada nors teks sužinoti priežastis, o juk tie trys yra sovietų rinktinės pats pagrindas.

V. G.

AMERIKIEČIŲ SPAUDOJE

SABONIS REIKALINGAS GINTI SOVIETŲ GARBĘ

„Chicago Sun-Times“ dienraščio rugsėjo 24-tos dienos laidos sporto skyriuje vėl teikiama dėmesys Kauno „Žalgirio“ pasiekimams krepšininkui Arvidui Saboniui. Straipsnyje pavadintame „Soviet center to bypass LSU“ rašoma, kad Arvidas Sabonis neturės reikšmės Louisianos valstijos krepšinio

rinktinės veikloje dėl jo „nyet“ pareiškimo. Spėjama, kad Sovietų Sąjungos žymusis („star“) centras atsisakys žaisti už LSU, ar bet kurią kitą JAV-ų krepšinio komandą.

„The Tiger Rag“, apie LSU sportą rašantis savaitinis leidinys cituoja „Žalgirio“ vyriausią trenerį Vladą Garastą, kad 7 pėdų ir 1 colio ūgio

Momentas iš Europos krepšinio taurės varžybų. Kairėje baltais marškinėliais A. Sabonis.

Sabonis noris žaisti Sovietų Sąjungos valstybinėje rinktinėje bent iki 1988 m. tarpautinės olimpiados, vyksiančios Seule, Pietų Korėjoje. V.

Garastas, kuris vadinamas Lietuvos treneriu, pareiškė: „Mes nusprendėme, kad ateinančius dvejus metus iki olimpiados Seule jis (Sabonis)

Futbolas Chicagoje

LENGVA PERGALĖ PRIEŠ „REAL“

„LITUANICA“ — „REAL“ 5:1

Praėjusį sekmadienį, rugsėjo 21 d., Chicago F.K. „Lituanica“ vyrų komanda žaidė antrosios rudens rato pirmenybių rungtynes Chicago priemiestyje Des Plaines prieš austrų komandą „Real F.C.“. Pavasario pirmenybėse iš dešimties sužaistų rungtynių „Lituanica“ pralaimėjo tik vienerias rezultatu 1:2 ir tai atsitiko prieš „Real“ savoje aikštėje ir prie savo publikos. Nors nuo to laiko praėjo 5 mėnesiai, pralaimėjimo kartėlis neišnyko, nes komanda šiais metais neįprato pralaimėti. Tad ir šių revanšo rungtynių buvo laukiama su tam tikra įtampa.

Sekmadienį, po lietaus, oras rungtynėms išsiipigrojo, o likusios aikštėje balos per daug netrukė išvystyti neblogą žaidimą. Apylygėje kovoje „Lituanicos“ komanda rungtynes laimėjo neįtikėtinai aukštu rezultatu 5:1. Įvarčius įkrito Alf. Krygeris 2, S. Zegarskis, H. Jenigas iš baudos ir T. Maestris. Garbės įvartį „Real“ pasiekė paskutinėje žaidimo minutėje.

Nusiėmus parapiinio patriotizmo kaukę, reikia pripažinti, kad „Real“ komanda buvo verta daugiau negu garbės įvartio. Pagal žaidimo eigą ji turėjo prie mūsų vartų ne kiek mažiau progų, kaip ir mūsų. Kad tu progų neišnaudojo — ne „Lituanicos“ problema.

„Real“ sezono komanda savo jėgą parodė prieš „Lituanicos“ rezervą, prieš kurį laimėjo rezultatu 4:1. Rezervo komandoje trūko poros žvaigždžių — R. Žiupsnis ir Tomo Žukausko.

Po sekmadienio rungtynių

turi pasilikti. Po olimpiados — pagalvosim. Tai toks yra mūsų nutarimas“.

LSU treneris Dale Brown, kuris šiais metais buvo nuvykęs į Sovietų Sąjungą pasiūlyti Sabonį į jo vadovaujamą komandą, buvo nepasiekiamas komentarams.

Sabonis, kurį norėjo atsiųsti ir NBA Portlando „Trail Blazers“, sakoma, neturįs aspiracijų tapti profesionalu krepšininku.

„Šiuo metu jis mums labiau reikalingas negu bet kuriai JAV komandai“, pareiškė Garastas. „Sovietų sąjungos valstybinėje rinktinėje keičiasi žaidėjų generacijos. Ateinantys naujieji žaidėjai turi išmokyti tarpusavyje susižais- ti. Jei nebūtų Sabonio, nelengva būtų rinktinę“.

Tai tiek apie JAV-ų krepšinio komandų pastangas atsiųsti Sabonį.

Kaip mums žinoma, Arvidas Sabonis susižeidė žaisdamas Argentinoje vykusiose baigminėse rungtynėse dėl tarpkontinentinės krepšinio taurės. Neaišku, kiek šis sužeidimas rimtas. Idomu, ar jis nebus panaudotas sulaukyti Sabonį nuo dalyvavimo Sovietų Sąjungos valstybinės rinktinės išvykoje į JAV-es. IR

Pirmenybių įtampa didėja, o raudonos kortelės taip ir lenda iš rungtynių teisėjų kišenų.

J.J.

SEKMADIENIŲ PRIEŠ „FALCONS“

Šį sekmadienį, rugsėjo 28 d., „Lituanicos“ vyrų komanda žais svarbias pirmenybių rungtynes prieš graikų „Falcons“ komandą. Pavasario rate žaidžiant prieš „Falcons“, „Lituanicos“ komanda vos vos išsilaikė lygiausias 2:2.

Rungtynės bus Marquette Parko aikštėje, pradžia 3 val. po pietų.

L.F. „Lituanicos“ valdybos pirm. Pijus Stončius, talkinąs žmonos Ritos ir dviejų žavių pagelbininkų, buvo gerai pasiruošęs sutikti ir pavaišinti „Lituanicos“ turnyro ir gegužinės dalyvius bei svečius.

Nuotr. Ed. Šulaičio

Šachmatai

KASPAROVUI PRADEDA NESISEKTI

Artėjant prie pabaigos Leningrade vykstančioms varžyboms dėl Pasaulio šachmato čempiono titulo, tarp dabartinio čempiono Gario Kasparovo ir tą titulą po dešimties metų praėjusį rudinį praradusio Anatoliaus Karpovo, žaidimo įtampa didėja. Praėjusį penktadienį, rugsėjo 19 d., įvykusiame susitikime, žaidimą laimėjo Karpovas vienu tašku pasivydams G. Kasparovą. Šios partijos dėka Kasparovas tik vienu tašku pirmauja prieš Karpovą: 9,5-8,5, jam pralaimėjus du iš eilės žaidimus.

Pirmadienį turėjęs įvykti 19-tasis susitikimas buvo atidėtas Kasparovui paprašius pertraukos. Tai buvo jo trečia ir paskutinė galimybė pasi- naudoti žaidimo pertrauka šioje 24 numatytų žaidimų serijoje.

„LIETUVIŲ IŠEIVIJOS SPORTO“ BELAUKIANT

Atrodo, kad, pagaliau, po 8 metų didžiulių ir neapmokėtų redakcinio kolektyvo pastangų, įdėtas darbas dar šių metų pabaigoje bus realizuotas. „Lietuvių izeivijos sportas“ apims 40 metų laikotarpį izeivijos sporto veiklos iš įvairių kraštų ir kontinentų. V. Vokietijos, Prancūzijos, Anglijos, P. Amerikos, Australijos, JAV ir Kanados. Knyga turės daugiau negu 700 puslapių, atspausdinta gerame popieriuje, kietais viršeliais ir papuošta 200 istorinių nuotraukų.

Knygos išleidimas, kainuos arti 30.000 dolerių, todėl ŠALFAS s-ga prašo visuomenės paramos. Paaukoję 50 dol. ar daugiau, šią knygą gaus dovanai. Užsakymus ir aukas Chicagoje prima Aleksas Lauraitis, telef. 839-1748 arba darbo 238-9787 ir LA 3-8775.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL.
Subscription Rates: \$53.00. foreign countries \$53.00.
Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeras nesunčiami. ANT DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams 1/2 metų 3 mėn.
Chicago ir Cook County	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Užsienyje	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Kitur — Amerikoje	\$53.00 \$30.00 \$20.00
Savaitinis (šeštad. pried.)	\$30.00 \$19.00 —

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30—4:00; šeštadieniais nedirba.

- Redakcija straipsnius taisyso savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesugrąžina. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

Piktas žmogus panašus į anglį: jei nedegina, tai tepa.

Budos išmintis

Surūgėlis yra žmogus, kuris mano, kad visi yra tokie bjaurūs, kaip jis, ir dėlto jų neapkenčia.

G.B. Shaw

DR. KENNETH J. YERKES

DANTŲ GYDYTOJAS
Pensininkams nuolaida
2436 W. Lithuanian Plaza Court
Chicago, Illinois 60629
Tel. 925-8288
Valandos pagal susitarimą

DR. VIJAY BAJAJ

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
IR ODOŠ CHIRURGIJA
(Aukliai nuimami ofise)
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)
Val: pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė

DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — 476-2400

Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 1-7; antr. ir penkt. 10-4; šešt. 10-2 val.

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — 233-8553
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3921 W. 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — 582-0221

DR. JANINA JAKSEVICIUS

JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

6132 S. Kedzie Ave., Chicago

WA 5-2670 arba 489-4441

DR. K. A. JUCAS

ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS

Specialybė vidaus ir kraujų ligos
Nechirurginis išsipūstusių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road. Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą:
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus.

DR. JOVITA KERELIS

Dantų Gydytoja
TRADE CENTER BUILDING
9525 So. 79th Avenue, Hickory Hills
(Ant 95th St. 1 blokas į rytus nuo Roberts Rd.)
Tel. 596-8101 Val. pagal susitarimą

Tel. RE-liance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK

Lietuvius gydytojas
3925 West 59th Street
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 12-3 val. popiet ir 5-7 val. vak.
Treč. ir šešt. uždaryta

Tel. ofiso ir buto: OLYMPIC 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val. vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DANTŲ GYDYTOJOS

DR. IRENA KYRAS

PROSTHODONTICS — karūnelės,
titeliai, plokštelės ir bendroji praktika.

DR. LAURA KYRAS

2859 W. 59 St. Chicago
Tel. 476-2112
Valandos pagal susitarimą

DR. IRENA KURAS

KŪDIKŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Ofiso tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

Dr. Tumasonio ofisa perėmė

DR. S. LAL

SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir ketv. 9-12. Penkt. 11-2

Ofs. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533

DR. FRANCIS MAZEKA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą: pirm. ir ketv. 12-4; 6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6.

Tel. 436-7700

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

F.A.C.C.
KARDIOLOGAS
Širdies ligos
6132 S. Kedzie Ave., Chicago
Valandos pagal susitarimą

Namu 584-5527

DR. ALGIS PAULIUS

ORTOPEDINIS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Tel. 742-0255
Valandos pagal susitarimą

Tel. 282-4422

DR. ROMAS PETKUS

AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Chicago Eye Institute
4200 N. Central Ave.
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA
8104 S. Roberts Road
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS

(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis, Pritaiko akinius ir „Contact lenses“
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Dr. Tumasonio ofisa perėmė

T. RAMA, M.D.

Specialybė — Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 — Rez. 852-0889
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt. 3 iki 7 v.v. Tik susitarimą

DR. ANTANAS G. RAZMA

Specialybė — Vidaus ir plaučių ligos
2636 W. 71st St., Chicago, Ill.
Tel. 436-0100
11600 Southwest Highway
Palos Heights, Ill. 60463
(312) 361-0220 (312) 361-0222

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ PUSLIS IR
PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val: antr. 1-4 p.p. ir ketv. 2-5 p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Ofiso tel. 776-2880, rez. 448-5545

Edmundas Vizinas, M.D., S.C.

Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

Ofs. tel. 586-3166; namų 381-3772

DR. PETRAS ZLIOBA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt. 3-6; šeštadienis pagal susitarimą

Kauno „Žalgirio“ krepšinio komanda.

I VIENĄ BENDRĄ VADOVYBĘ

„Išjudinti mokyklinio amžiaus jaunimą ir tėvus, sudominti lituanistiniu švietimu ir jo teikiama nauda, ugdyti jaunimo tautinę sąmonę, per kalbą atverti duris į lietuvių kultūrą, tėvų krašto istoriją“ — rašė Bendruomenės padaliniai JAV LB Krašto valdybos pirm. Algimantas Gečys, kviesdamas pradėti vykdyti Bendruomenės mėsos programą ir teikti lėšas lituanistiniam švietimui paremti. Tai buvo rugsėjo pradžioje. Dabar jau jo pabaiga. Kaip į tą jo raginimą buvo atsiliepta ir kokia išėjo nauda?

Net ir duomenų po ranka neturėdami, galime spėti, kad nauda bus labai kukli. Kas gi tokiais reikalais dabar nuosirdžiai besidomi? Per šiuos teiginius? Galbūt, tačiau taip teigti priežasčių yra. Tiesa, daug kur buvo paminėta Tautos šventė, tačiau tie minėjimai, lyginant juos su Vasario 16. Valstybės šventės minėjimais, buvo per daug jau kukli. Ir tik retai kur jų metu buvo renkamos aukos lituanistiniam švietimui paremti. Buvę net ir tokių kuriozų, kaip pvz. Detroit, kur prie salės, kurioje vyko LB apylinkės ruošiamas Tautos šventės minėjimas, koridoriuose plieno politikieriai ir iš minėjimo einančių žmonių lupo aukas Tautos fondui, tam VLIK'o iždai, kuris apmoką mūsų politikierių posėdžių, kelionių ir kitokias žodžių žaidynių išlaidas. Į minėjimą einantieji tautiečiai Lietuvių Bendruomenėi, telkiančiai aukas švietimo reikalingas, iškraptė vos po porą dolerių minėjimo išlaidoms apmokėti, o politikieriams klojo dešimtinės, dvidešimtinės. Kas gi jiems ta lietuviybė? Gal ir jų pačių vaikų jau lietuviškai nebekalba. Ir, be to, tai Lietuvių Bendruomenės reikalas. Kova už Lietuvos laisvę — va kur mūsų tikslas. Negi klausai dabar, kas, kur ir kaip už tą Lietuvos laisvę kovoja.

Ai, sarkastiškai, labai jau sarkastiškai čia kalbu. Ir prisipažįstu. Tačiau taip pat prisipažįstu, ir atleiskite, kad kitaip kalbėti jau ir nebegaliu. Matome visi, kaip pakalnė rieda mūsų lietuviybė, — net ir iš tų pačių minėjimų, į kuriuos atėję dailomės to savo jaunimėlio ir aimanuodami vienas kito klausiam, kur gi jis pasidėjo, kad jo čia nėra, tačiau koridoriuose ne jam ugdyti bei auklėti klijam dvidešimtinės, bet... Iš tikrųjų, gal ir nebežinom kam?

Argi mums nereikia posūkių. Rimtų, tikrų ir net radikalių?

Apie tai šioje skiltyje kalbėjome šio Bendruomenės mėsos pradžioje. Porą tokių posūkių net ir paryškinom. Tautos šventės minėjimo įvykis Detroit, mum rodo, kad ne i tuos posūkius mes linkstame, bet dar tvirtiau norime žengti tuo pačiu mes skandinavių politikavimo keliu. Lietuvių išlaikymo ir politikavimo pusiausvyrą rodančios svarstyklės dar labiau krypta lietuvių išlaikymo nenaudai. Kodėl į tokią klampynę mes ibridom?

Klaida buvo padaryta dar prieš pusimtį metų, kai Lietuvos laisvinimo ir lietuvių išlaikymo darbų sritis mes vieną nuo kitos atskyrėm ir politiką pastatėm aukščiau už lietuviybę. Valstybę aukščiau už tautą. Nebeišskiriam priežasčių kodėl. Net ir jų suradimas klausimo neišspręs. Neišskiriam ne kaltininkų, nes ir tai būtų tik beprasmiš laikas gaisinimas. Tačiau labai nuosirdžiai ir be vieni kitiem priekaištavimų paieškokim būdų, kaip tą pusiausvyrą

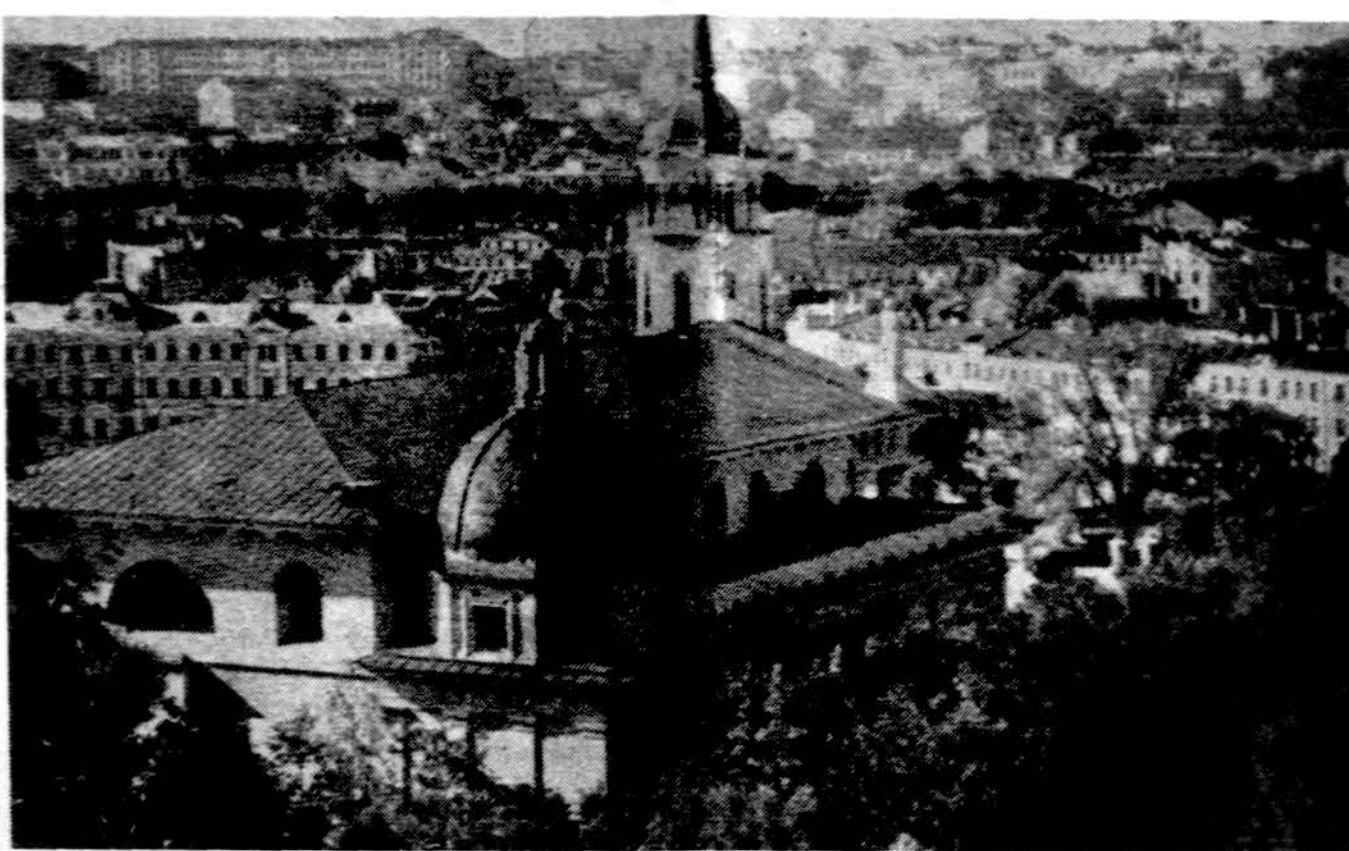
išlyginti, ir ne tik išlyginti, bet, reikalui atsiradus, ir lanksčiai ją kaitalioji?

Ar tokių galimybių būtų? Klausimas labai jautrus, nes neatrodo, kad dabartinis mūsų organizacinis susitvarkymas tam tikslui būtų palankus. Politinės grupės, susispietusių apie VLIK'ą ir ALT'ą, niekada nesutiks atsisakyti jų dabar turimos pirmenybės. Tik jų veikla jom yra svarbiausia. Juk gi matome, kas išėjo iš mūsų pastangų susijungti Lietuvių Bendruomenėje. Junkitės ten visi kiti, tik ne mes, partijos, kurių pagrindinis tikslas yra vadovavimas kovai už Lietuvos laisvę, nors tos kovos išvijoje niekada ir nebūtų buvę. Tą jungtį lipdyti ėmėsi vieni patys bendruomenininkai, jau nuo pat išviesko gyvenimo pradžios tos minties svarbą supratę ir ne partijas, bet Lietuvos ir lietuvių išlaikymo ir priekį ištatę. Nepakako jiems jėgų tas visas kliūtis nugalėti, ir šiuo metu, nors Lietuvių Bendruomenė ir veikia visuose laisvuose kraštuose, kur tik yra lietuvių, tačiau jų visų ji visgi nėra sujungusi ir jos rinkta vadovybė ne visų pripažįstama lietuvių išvieskos vadovybe, nors ją ir renka dauguma lietuvių išvieskų. Lietuvių išlaikymo ir Lietuvos laisvinimo pusiausvyrą lyginančių svarstyklių savo rankose ji dar neturi. Prie esamų sąlygų tų svarstyklių Bendruomenė ir negali turėti. Tai klaido dar ir visokie „vienybės“ ieškotojai įskaitant, kartais ir labai ietiai, net ir revoliucijomis, kaip pvz. Reorganizuotos Bendruomenės būdų, tos pusiausvyros ieškančią Bendruomenę tiesiog botagu veja susitarti su VLIK'u, bet susitarti tik dėl politinės veiklos ir susitarti taip, kad VLIK'as būtų Bendruomenės viršininkas. Išversta tų „vienybės“ ieškotojų filosofiją lietuviškai, reikštų, kad susitarimas bus galimas tik tokiu atveju, kai Bendruomenė paklus VLIK'ui. Bendradarbiauti lygiomis koliais VLIK'as nesutinka ne politinėje srityje. Taigi ėjimai šia kryptimi neišspręstų nieko: lietuvių iš to nebūtų jokios naudos. Pastaruoju metu padėti dar labiau supainiojo viena atsikira politinė veikla, pasivadinusį save privačia iniciatyva. Kuriasi atskiros grupės, kartais tik iš kelių pavienių asmenų, neigia visų kitų darbą, vadovaujasi tik savo pačių sprendimais ir, nei iš bet kokias svarstybas nesileisdamos, eina savais keliais. Įdomu, kad ir ta privati iniciatyva yra absoliučiai tik politiška. Lietuvių išlaikymo srity tokių aištrųjų privačių iniciatorių nėra.

Taip reikalams susiklosčius ir toliau tęsiantis, lietuviškoji išvieska niekur kitur neuit negali, kaip tik į bedugnę. Taip į visas šalis išsilakstę ir kiekvienas mandriau už kitą politikuodami, mes tegalime tik susinaikinti. Nieko gero nepadarysim nei sau, nei kitiem. Nei tiem, kuriuos mes dabar norim išgelbėti iš KGB nagų, ištisčių į mus net ir čia, Amerikoje.

Mums reikia grįžti atgal vienas pas kitą. Ir kultūrininkas, ir politikas, ir profesionalas, ir praeitokis turi suprasti, kad nuo tos jau labai įkyrėjusios, mus visus įkaitinusios ir išblaškusios politikavimo kaitros prisidengti mums reikia vieno bendro skėčio. Išvieskai reikia vienos, bendros, visų mūsų demokratiškai išrinktos vadovybės, kuri koordinuotų mūsų ir lietuvių išlaikymo, ir Lietuvos laisvinimo darbą, taip išlaikydama reikiama pusiausvyrą.

Ar tokia išeitis dar galima? Bronius Nainys

Vilniaus katedra ir jos aplinka.

Bulhako nuotr.

VILNIAUS KATEDRA ISTORINIŲ ŠALTINIŲ ŠVIESOJE

J.V. SUDUVAS

Šių metų okupuotoje Lietuvoje leidžiamas „Kultūros barai“ žurnalo 4, 5-6 ir 7 numeruose Napoleonas Kitkauskas ir Albertas Lisanka paskelbė eilę straipsnių apie atliktus Vilniaus katedros požemių archeologinius tyrimėjimus. Straipsniai gausiai iliustruoti istorinės katedros rekonstrukcijų brėžiniais, jos požemių laidojimo kryptų nuotraukomis bei įkapi būdingais fragmentais. Drauge straipsniuose sutelkta daug istorinių šaltinių, nušviečiančių katedros šimtmetinę praeitį. Sunku pasakyti, ar šitas intensyvus katedros tyrimėjimas, atliktas paskutiniaisiais metais, yra surištas su artėjančiu Lietuvos krikščionybės 600 metų jubiliejumi. Apie tai straipsniuose niekur neužsimenama. Tik jų užbaigoje sakoma: „— — — — — Artimiausiu metu, suklasifikavus radinius, detaliau išanalizavus visą tyrimų medžiagą, bus paruošta išsami mokslinė Vilniaus katedros tyrimų ataskaita...“.

Istorikai, ypač archeologas A. Tautavičius tvirtina, kad Šventaragio slėnis, esantis Neris ir Vilnelės upių santakoje, nuo priešistorinių laikų buvęs aiškiu giminių religinio kulto šventa vieta. Jame stovėjusi Perkūno šventykla ir degę amžinoji ugnis, aplinkui augęs šventas ažuolynas. Slėnyje buvo laidojami kilminieji aiškiu giminių žmonės. Šventyklos kunigai — žyniai palaikę glaudžius ryšius su Žemaitijoje esančiomis Palangos ir Rusnės Perkūno šventyklomis. Rusų mokslininkas V. Toporovas 1980

metais yra parašęs mokslininkai argumentuotą straipsnį apie XIII a. Lietuvoje buvusį Neris ir Vilnelės santakoje pagoniško kulto centrą, palygindamas jį su X a. buvusia Kijevo Perkūno šventykla („Kultūros barai“ nr. 5, 1986). Archeologiniai tyrimėjimai atskleidė, kad dabartinė Vilniaus katedra stovi buvusios minėtos Perkūno šventyklos vietoje. Amžių sąvartoję katedra kelis kartus buvusi perstatyta, išvaizda keitėsi, tik nebuvo pakeista jos stovėjimo vieta. Dabartinė Sv. Stanislovo vardo Vilniaus katedra, komunistų paversta paveikslų galerija, buvo perstatyta 1787-1800 m. pagal architekto L. Stuokos-Gucevičiaus projektą.

Kas atsitiko su Šventaragio slėnio Perkūno šventykla?

Lenkų istorikas Janas Dlugošas, XV a. savo istorijoje „Historia Polonica“ rašė, kad 1387 m. karalius Vladislavas (Jogaila) liepė ugnį, vadinamą amžinąją, laikyti Vilniuje, svarbiausiame Lietuvos mieste ir sostinėje, saugotą žynio, jų kalbą vadinančio Zinz, dalyvaujant pagoniams, užgesinti, o šventyklą ir altorių, ant kurio aukotos jai aukos, nugriauti.

Dlugošas dar priduria, kad toje vietoje, kur buvo deginama ugnis, vadinama amžinąja, pastatytas katedros didysis altorius. Istorikas Motiejus Strijkovskis taip pat nurodo, kad XVI a. katedros vietoje stovėjusi šventykla su Perkūno statula, buvęs bokš-

tas, iš kurio žyniai pranašaudavę ateitį. Apie Šventaragio slėnio šventyklą rašė ir kiti XIX a. istorikai, kaip Teodoras Narbutas „Lietuvių tautos senovės istorija I tomas“, Simanas Daukantas, Mykolas Balinskis ir kiti. „Kuo remdamiesi XIX a. istorikai pateikė Vilniaus šventyklos aprašymus?“ — klausia „KB“ straipsnio autoriai N. Kitkauskas ir A. Lisanka. Atsakydami į klausimą jie nurodo: „...T. Narbutas duomenis apie Vilniaus šventyklą ėmė iš Johano Fridricho Rivijaus kronikos, kurioje sutelkta skirtingų Livonijos ir visos Europos istorinių faktų. Prie to J.F. Rivijaus kronikoje nurodoma, kad skyrelis apie šventyklą Vilniuje, paimtas iš XVI a. Vilniuje gyvenusio istoriko Augustino Rotundo „Lietuvos kronikos“, rašytos lotynų kalba (A. Rotundo kronika neišlikusi). T. Narbutas J.F. Rivijaus kroniką įsigijo 1808 Taline. Šiuo metu J.F. Rivijaus kroniką (rankraštį) saugo Vilniuje LTSR Mokslų akademijos centrinės bibliotekos rankraščių skyriuje, jis rašytas vokiečių kalba, grotuku šriftu. Mūsų nuomone, — rašo Kitkauskas ir Lisanka, — naujausi Vilniaus katedros tyrimėjimų duomenys patvirtina leidžia prisimti J.F. Rivijaus kroniką. Galbūt joje esantys teiginiai apie pagonišką šventyklą Vilniuje iš tikrųjų yra paimti iš dingusios A. Rotundo „Lietuvos kronikos“.

Kas yra žinoma apie Mindaugo katedrą Vilniuje

Apie tai, kad Mindaugas buvo įpareigotas statyti katedrą, liudija papiežiaus Innocento bulė Kulmo vyskui. Joje sakoma: „— — — Mes tau pavedame (...), kad minėtai Lietuvai paskirtum vyskupą ir ganytoją ir, pasiėmęs du ar tris vyskopus atliktum jo konsekracijos apeigas, tačiau prieš tai išrūpintum, kad tas minėtas garbingas karalius (Mindaugas — N. K. A. L.) būsimai katedros bažnyčiai paskirtų laisvą žemės sklypą ir apdovanotų ją garbingais ir tinkamais turtais“. (Turgenev A. J. Historica Russiae Monumenta, t.8, Petropoli, 1841, p. 75-77. Ši knyga saugoma senojo Vilniaus universiteto Mokslinėje bibliotekoje. Už jos nurodymą autoriai dėkingi istorikui L. Žilevičiui — rašo „Kultūros barų“ nr. 5 Kitkauskas ir Lisanka.

Kitoje, jau 1252 m. Livonijos ir Prūsijos arkivyskui išsiųstoje bulėje papiežius Innocentas IV rašo: „... sakoma, kad garsus Lietuvos karalius, jau atsivertęs į krikščionių tikėjimą, karštai trokštąs, kad jo valdose būtų vyskupo sostas, ypač, kad jis yra pasiryžęs savo lėšomis naujai pastatyti katedros bažnyčią (...) ją dosniai apdovanoti“. Yra išlikę keletas dokumentų, kuriuose kalbama apie XIV-XV a. Vilnių. 1388 m. Kryžiuočių ordinas, rašydamas Romos popiežiui, teigė, kad XIII a. Lietuvos karalius Mindaugas buvo įsteigęs Vilniaus vyskupystę. Per 1399 m. derybas su Lenkija Torunėje Ordino atstovai taip pat tvirtino, kad XIII a. Mindaugas įsteigė Vilniaus vyskupystę. 1414-1418 m. Konstancoje įvykusiame Bažnyčios visuotiniame susirinkime Kryžiuočių ordino generalinis prokuratorius Paulius von Vormditas, atsiakydamas karaliui Jogailai, liudijo, kad XIII a. Mindaugas Vilniuje pastatė katedrą ir kad Vilniuje buvo vyskupo rezidencija.

Kas nutiko Mindaugo katedrai, atskleidė archeologiniai jos tyrimėjimai. „Kultūros baruose“ yra ir N. Kitkausko jos rekonstrukcija. Apie ją jau rašė Australijos „Tėviškes aiduose“ Bronius Kviklys rugpjūčio 1 d. nr.30, ir nenorėdamas apie tai vėl kartoti. Tik, papildant Br. Kviklio aprašymą, norėtūsi pridėti istorikui S. Daukanto posakį, kur jis sako, kad po Mindaugo nužudymo 1263 metais pagoniško tikėjimo šalininkai stengėsi sunaikinti visas krikščioniško tikėjimo žymes. Tais metais kunigaikštis Gerimundas buvo nusiuntęs į Žemaitiją Rusnės centrinę Perkūno žynių savo pasiuntinius atisklausti jos žynių patarimo, kokio likimo susilauks naujai atkurta Vilniaus Perkūno

šventykla... Rusnės arba Panemunio žynčiai pareikšusi pasiuntiniams, jog Vilniaus žynčiai tol tversianti, kol pati pagonystė būsianti, t.y. dar 122 metus. Tam patvirtinti pasiuntiniams buvo įduota parvežti Vilniaus žynčiai 122 ypatingais ženklais sužymėtas plyteles, rodančias laimingus ir nelaimingus metus. Tarp jų paskutinioji, t.y. 122-ji plytelė, turėjusi „dvikėžį skersinį arba kryžių“, tuo reiškusi, jog atėjus to ženklo metui, krikščionys sugriauš žynčių ir paniekins senąjį tikėjimą“. (Perkūno žynčių kunigai, sekdami saulės taką, Naujųjų metų pradžią atžymėdami atitinkamą žodiuko ženkly plytelę (Simonas Daukantas „Tikybą senovės lietuvių“).

Taigi, po Mindaugo nužudymo 1263 m. pagoniškoji tikybą oficialiai dar laikėsi 122 metus, Mindaugo pastatyta Vilniaus katedra buvo paversta Perkūno žynčių, ją sugriauš arba perstatė didysis Lietuvos kunigaikštis ir Lenkijos karalius Jogaila. Jo rašte 1387 metais vasario 17 d. sakoma: „... pastatyta ir patalpinta mūsų Vilniaus pilyje bažnyčia, kurioje Vilniaus vyskupystės sostą nutarėme įsteigti, apdovanojame žemiau aprašytomis gėrybėmis ir nejudomu turtu“. Iš šio dokumento matyti, kad 1387 m. vasario mėnesį naujoji bažnyčia-būsimoji katedra buvo jau pastatyta, tai ji turėjo būti pradėta statyti 1386, gal ir 85 metais, nes ir išlikusi J.F. Rivijaus kronika pagoniškos Vilniaus šventyklos nugriuvimo datą mini 1386 metais. (Kultūros barai nr.6, 1986).

Kaip žinoma, 1419 m. Jogailos statyta katedra sudegė. Po gaisro senosios katedros sienos buvo nugriautos, o jos vietoje Lietuvos didžiojo kunigaikščio Vytauto iniciatyva buvo pastatyta nauja, platesnė ir daug ilgesnė katedra.

Pravesti archeologiniai Vilniaus katedros tyrimėjimai atidengė labai svarbų, mažai dar žinomą mūsų kultūros istorijos lapą. Šventinai krikščionybės jubiliejų, visų lietuvių, kur jie begyventų, šventa pareiga rūpintis ir siekti, kad Lietuvos krikščionybės lopšiu, Vilniaus katedrai, būtų sugrąžinta jos turėta istorinė garbė ir paskirtis.

Sv. Jonas Auksaburnis

FLORIDOJE DAIRANTIS

ANDRIUS MIRONAS

6

Everglades parkas atidaras ištisus metus. Jo svarbiausias įėjimas pasiekiamas iš rytų atvažiuojant 27 vieškelio (Florida City mieste, išsukus iš 1 plento). Pačiame parke šis 27 kelias eina iki pat Flamingo taško, Cape Sable pusiasaly. US 41 plentas arba Tamiami Trail kelias siekia parko šiaurinę ribą ir čia įvažiuojama į Shark Valley vietovę, kur yra sekimo bokštas ir specialiu autovežimiu vežiojama parko gilumom. Įėjimas į parką vienai dienai kainuoja 2 dol. atskiram automobiliui arba penkiems bei motociklistams 50 centų asmeniui. Jaunuoliams iki 16 m. ir pensininkams nuo 62 m. amžiaus — veltui. Restoranai, ekskursijų ir žvejybos laivai, gazolino stotys, prielauka, stovyklavimams randami Flamingo vietovėje. Smulkesnių informacijų galima gauti įvažiuojant per pagrindinį įvažiavimą (Visitor Center). Naminiai gyvuliai leidžiama turėti, tik pristi arba kitaip prižiūrimi, bet neleidžiama imtis į ekskursijas.

Tik keli asmenys gerai žino Everglades parko vandens keliuos, todėl patartina samdant laivelius turėti vandenų žemėlapius. Shark River galima naudoti ir smulkiems laiveliams. Trumpose ir ilgesnėse ekskursijose su vadovais parodoma ne tik gamta, bet ir gyvūnija, aišku, labiausia turistus vilioja krokodilai, flamingai, gyvatės, vėžliai. Augalija daugiausia tokia pat, kaip ir Kubos saloj. Paparčiai ir orchidėjos taip pat čia auga. Vaikščiojant patartina dėvėti batus ir ilgas kelnes apsisaugojimui nuo vabzdžių arba ir nuo šliužų.

Everglades City miestelis (300 gyv.) prie pat šiaurvakarinio Everglades parko kampo, todėl iš čia patogų laistis žuvalais ir patį parką. Kai kurie viešbučiai duoda meškeriojimo pietus pasiėmimui su savim ir jo dienos laimikį paruošia vakarienei. Miestelyje galima gauti ir smulkesnių informacijų apie žūklavimo ekskursijas ir jų kainas.

Toliau keliausime Meksikos įlankos pajūriu (žinoma, apsiginklavę vietos žemėlapius). Todėl smulkiai nenurodinėsiu, kokiais keliais keliauti, tik bandysiu aprašinėti pačias vietas ir jų žymybes. Naples miestas (apie 18,000 gyv.) prasidėjo nuo pajūrinės prielaukos. Jis yra vakarinis išėjimo taškas iš apmokamojo 84 greitkelio, vadinamo Alligator Alley, ateinančio nuo Miami. Naples yra pajūrio mėgėjų mėgiama vieta, nes pajūris tiesiasi per 41 mylią. Populiariausi užsiėmimai čia kriauklių rinkimas ir golfas. Prieš 100 metų įsteigtas miestas pradžioje buvo galimas pasiekti tik vandens keliu. Miesto ribose yra Jungle Larry's African Safari Park, kur 200 akrų plote gyvena įvairūs laukiniai žvėrys. Rodoma ir dresiruotų žvėrių. Įėjimas apmokamas. Apie 300 mylių į šiaurės rytus nuo miesto yra pelkių saugonė Corkscrew Swamp Sanctuary Immokalee vietovėje. Saugonė augalus prižiūri National Audubon Society, galima pamatyti ir aligatorius.

Sanibel ir Captiva salos yra įžymiausios kurortinės salos Meksikos įlankos pajūryje. Mėgstamiausias ramybę ir vienumą bei kriauklių rinkimą, kurių čia labai apščiui išplauna bangos, tai geriausia poilsio vieta. Įvažiavimas per tiltą, kurio mokėtis ne visiems priemamas, todėl gyventojai ir lankytojai čia labiau konservatyvūs. Apščiui viešbučių ir motelių bei parkų pasistatymui vežiojamų namų. Fort Myers miestas (36,600 gyv.) yra didesnis vakarinis centras. Čia gyvena ir keli lietuviai. Miestas pasižymi Royal palmių alėjomis gatvėmis. Čia yra garsaus Amerikos išradėjo Thomas A. Edisono vasarvietė (tiksliau žiemos vila). Miestas kiekvienais metais švenčia šio išradėjo gimtadienį vasario mėnesį. Iš prielaukos galima aplaukioti laivais įvairiomis kryptimis iš mokesčių. Atskiras miestas Fort Meyers Beach (apie 6,000 gyv.) siekia savo pradžios net nuo 1513 metų, kada Ponce de Leon čia buvo praplaukęs. Miestas yra Estero saloje. Įžymus paplūdimiais ir kriauklėmis.

Važiuojant toliau į šiaurę Interstate 75 greitkelio pasiekiamas North Port miestas (6,200 gyv.), kur yra šilti mineraliniai šaltiniai. Kasdien šaltiniai išspaudžia iš žemės gėlių apie 9 milijonus galionų šilto vandens, kurio temperatūra kildros paviršiuje yra 87 laipsniai Fahrenheito ištisus metus. Šalia galima naudoti baseinus ir šilto vonias bei pirtį, taip pat yra ir balto smėlio paplūdimys ir piknikavimui vietų. Čia pat yra ir Cyclocarom, 226 pėdų pastatas, išpiestas paveikslais, parodančiais Ponce de Leon nuotykius. Įėjimo mekestis bendras abiem.

Venice (apie 12,500 gyv.) žymus kanalais, panašiais į itališkos Venecijos ir Ringling Brothers ir Barnum & Bailey cirko žiemos buveinė. Čia taip pat yra ir vienintelė pasauly klanų mokykla (privati). (Bus daugiau)

PENKERI METAI BE BARZDUKO

Rugsėjo 14 d. Clevelando lietuviai prisiminė prieš penkerius metus amžinybės iškeičiusį Stasį Barzduką (1906.4.23-1981.9.13), Pasaulio Lietuvių Bendruomenės garbės pirmininką. Už šį idealistą lietuvių buvo meldžiamasi ir kitose lietuvių šventovėse. Lietuvių Fronto bičiulių savaitėje Dainavoje jis buvo prisimintas malda ir susikaupimu.

Stasio Barzduko žemiškoji kelionė, ypač per paskutinius trejus metus, beveik visai netekus regėjimo ir raumenų atrofijai prirakinus prie kambario lovos, buvo gan skurdi ir liūdna. Bet didysis gyvenimo optimistas, prižiūrimas dukters, sūnų ir kitų artimųjų, nepaliko lietuviškųjų reikalų iki pat paskutinių gyvenimo akimirkos. Pats negalėdamas skaityti, nei rašyti, prašė kvietė savo draugus ir artimuosius padėti jam sekti lietuvių gyvenimo pulsą, leisti pasisakyti jo padiktuojamais aiškais, rašiniiais spaudai, kalbėti žodžiu. Būdamas gilaus tikėjimo, nesiskundė savo dalia, bet ją priėmė, kaip ir kiti didžiaviečiai vyrai.

Velionis Clevelande per 30 metų buvo labai aktyvus viso nūš lietuviškojo gyvenimo akurio narys, todėl ir jo atminimas ir dabar tebėra gyvas. Mokytojas-pedagogas, lietuvininkas, rašytojas, žurnalistas, knygų autorius, redaktorius, ateitininkas, LB bičiulis ir svarbiausia — vienas iš pagrindinių šio krašto LB kūrėjų. Čia Clevelande jis perėjo visas LB darbuotojų pakopas — nuo eilinio nario iki Apylinkės, Apygardos, Parybos, Krašto valdybos, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininko, ir pagaliau buvo pagerbtas vieninteliu PLB garbės pirmininko titulu.

Išėjimas Lietuva jo labai pasigenda, bet Clevelando lietuviams, ypač kai mažėja dirbančiųjų skaičius, jo netekimas paliko didelę tuštumą, kurią vargiai kas pajėgus užpildyti. Stasio Barzduko šakota bendruomeninė akcija, Čiurlionio ansamblis ir Grandinė Clevelandą tuo metu irkiavo į pirmąjį lietuvių lietuviško judėjimo centrą. Velionis savo tolerancija, pakantus apstumi ir meilę savo tautai ir kraštui iškilo kaip giliai mintijanti, dirbanti ir kitus į darbą ir pasiaukojimą kviečianti asmenybė.

Tą jo mirties prisiminimo dieną Juozas Stempuzis per „Tėvynės garsus“ transliavo velionio kalbą, pasakyta lietuviams sutinkant Naujuosius metus. Tai plačios tolerancijos ir meilės žodis visiems savo tautos broliams

ir seserims, tai savitas Barzduko Credo, kurį savo gyvenime ne tik skelbė, bet ir vykdė. Dievo Motinos šventovėje, kuri greitai taps Lietuvos Madonų šventove, Mišias jo intencija laikė ir pamokslą pasakė kleb. kun. G. Kijauskas, S.J. Mišią aukas nešė lituanistinės mokyklos mokiniai Diana Staniškytė, Aida Bublytė, vaikai Vidas Barzdukas, lit. mokyklos mokytojas Jurgis Malskis ir LB Clevelando apylinkės pirm. Vladas Čyvas. Tai simboliška velionio darbo ir siekių reprezentacija.

Minėjimas parapijos svetainėje buvo pradėtas LB apylinkės pirm. Vl. Čyvo žodžiu, pagerbiai didįjį lietuvių, taip prasmingai dirbusių mūsų gyvenimo uždaviniams įgyvendinti. Į šį pagerbimą-prisiminimą jungėsi ir Bronius Nainys — „Pasaulio lietuvių“ redaktorius ir LB JAV krašto valdybos pirmininkas Algimantas Gečys. Dalyvavo iš Washingtono, D.C., sūnus arch. Arvydas, sūnus Gytis, duklė Aušra Babickienė, gimnės, artimieji ir daug klevelandiečių.

Pagrindinis kalbėtojas buvo PLB pirm. Vytautas Kamanas iš Grand Rapids, Mich. Trumpai prisiminęs velionio nueitą kelią, plačiau stabtelėjo ties jo asmenine pažintimi, ypač dirbant bendruomeninį darbą. Barzduką pažinęs prieš 41 metus, kaip Eichstaeto gimnazijos lietuvių kalbos ir literatūros mokytoja, idealista, kuriuo pasiliko per visą gyvenimą. Jo parašytoji knyga-vadovėlis „Lietuvius savo tautoje, valstybėje ir bendruomenėje“ ir dabar naudojamas vadovėlis lituanistinėse mokyklose. Clevelandas Barzduką sutikęs prieš 32 metus, kai čia kūrė Bendruomenę, jai atiduodamas savo energiją, savo idėjas pozityviai pristatydamas spaudoje, suvažiavimuose, minėjimuose, stovyklose. Gyvosios lietuviybės išlaikymas ir Lietuvos laisvės atgavimas — jo didieji rūpesčiai, lydeję jį iki pat šios žemiškos kelionės pabaigos. Dabartinis PLB pirmininkas su juo palaidė Clevelandą tuo metu irkiavo į pirmąjį lietuvių lietuviško judėjimo centrą. Velionis savo tolerancija, pakantus apstumi ir meilę savo tautai ir kraštui iškilo kaip giliai mintijanti, dirbanti ir kitus į darbą ir pasiaukojimą kviečianti asmenybė.

Tą jo mirties prisiminimo dieną Juozas Stempuzis per „Tėvynės garsus“ transliavo velionio kalbą, pasakyta lietuviams sutinkant Naujuosius metus. Tai plačios tolerancijos ir meilės žodis visiems savo tautos broliams

Sūnus Arvydas perskaitė savo tėvo testamentą, surašytą 1979 metais. Jame atspindi gilus tikėjimas, išpuodingas kreipimasis į Aukščiausį, jo asmeniškai kasdieninės maldos tekstai kaip lietuvių, tėvo, pedagogo bei visuomenininko gyvenimo siekiai.

Pirm. V. Kamanas pasiūlydė, kad velionio puoselėtoji idėja — įkurti Lituanis-

LB Clevelando apylinkės pirm. Vl. Čyvas pristato pagrindinį kalbėtoją PLB pirm. Vytautą Kamaną. Nuotr. Vl. Bacevičiaus

tikos katedrą, jau taps realybe, kai š.m. spalio 4 d., įmokėjus paskutinę 600,000 dol. sumą įmoką, bus užtikrintas šios katedros amžinumas.

Stasio ir Albinos Barzdukų vaikų vardu šia proga Lietuvių Fondui buvo įteikta 1,000 dol.

Visų Sielių kapinėse, kur tarp daugelio savo tautiečių amžinai priglaustas ir Stasys Barzdukas, ant jo kapo buvo padėtas LB krašto valdybos vainikas su įrašu „A. a. Stasiui Barzdukui — Lietuvių Bendruomenės puoselėtoji“. Po susikaupimo minutės padėkos žodį tarė sūnus Arvydas.

Gražina ir Raimundas Kudukiai, Consulting Engineering įmonės savininkai, stipriai išsijungė į amerikiečių ir lietuvių visuomeninį gyvenimą (Raimundas buvo LB tarybos prezidentu pirm. narys 3-čia kadencija) ir savo rezidenciją Pepper Pike pakvietė pusryčiams velionio artimuosius ir talkininkus velionio darbuose, ypač paskutiniuosius jo gyvenimo metams. Jaukiame ir vaišingame pabėdavime dar buvo prisiminta drauge su Barzduku praleisti darbo, rūpesčių ir dvasinės atgaivos momentai.

Stasio Barzduko ir kitų jo artimųjų bendruomenininkų pasėtoji sekla šiame krašte, nors ir ne be mažų kliūčių, prigijo, entuziastų puoselėjama savo išėjimo misija tęsia jau ketvirtą dešimtmetį. Ar ne teisingai mūsų dainius Maronius bus elijavęs: „Idėjos, jei didžios, nemiršta, kaip žmonės“.

Vacys Rociūnas

KNYGOS SUTIKTUVĖS IR KONCERTAS

Spalio 4 d., 7:00 v.v., šeštadienį, Dievo Motinos parapijos salėje rengiamas rašytojo ir poeto Balio Gaidžiūno naujojo eilėraščių rinkinio „Ir saulėtos ir rūšios dienos“ sutiktuovės. Solistė Daiva Mongirdaitė iš Bostono, palydima akompaniatorės Kristinos Kuprevičiūtės, atliks koncertą. Bus skaitomi naujosios knygos eilėraščiai.

Po koncerto svetainėje prie vaizių stalų bus plačiau prisimintas naujasis leidinys.

Visi maloniai kviečiami dalyvauti poezijos ir dainos vakaronėje. Tokie dvasinės atgaivos renginiai ne dažni įvykiai mūsų dienose.

Pakvietimai po 5,4 ir 3 dol. Visos vietos numeruotos. Rengėjai prašo nedelsti.

Mūsų kolonijose

KENOSHA — RACINE

LB RENGIA LINKSMAVAKARĮ

Gruodžio 9 d. sueina trisdešimt metų nuo Kenoshos LB apylinkės įsteigimo. Vėliau pavadinimas buvo pakeistas į Kenoshos — Racine LB apylinkę, o prieš keletą metų, prisijungus Milwaukee, 1985 m. metiniame susirinkime pavadinimas vėl pakeistas į LB Wisconsin apylinkę. Mūsų LB, apylinkės, šią sukaktį paminėti rengia Linksmavakarį. Trumpas kulkas paminėjimas, vakarienė ir šokiai. Šokiai gros smagi „Lustige Kameraden“ kapela. Renginyje įvyks lapkričio 8 d. Pradžia 6:45 val. vak. Programa prasidės punktualiai 7 val. vak. Linksmavakaris ruošiamas 815 Park Ave., Racine, Wis., Šv. Kazimiero parapijos salėje. Salė talpina 100 asmenų. Rengėjai šiuo ringiniu nesiekia pelno. Dalyvavimas porai — 25 dol., vienam asmeniui — 13 dol. Milwaukee, Racine, Kenosha, Waukegan lietuvių telkiniai tautiečius iš anksto prašome užsisakyti vietas. Tokio turinio minėjimą rengė jau pasirinko tikėdamiesi pritraukti minimų vietovių jaunimą ir jaunas šeimas sukurčius. Visi kviečiami ir laukiami.

Br. Juškas

MAŽOSIOS LIETUVOS FONDAS • FOUNDATION OF LITHUANIA MINOR

217 Bedbrook Ave., Montreal West, Que. H4X 1S2
Canada

PIRMOJI APYSKAITA

(Iplaukos gautos 1986.II d. iki 1986.VII.31 d.)

Pastaba: Tik vardas ir pavardė žymima. Jei ne JAV-ese, dar kraštas pažymėtas: Ang. — Anglija, Aus. — Australija, Kan. — Kanada, Vok. — Vokietija.

\$3,100 P. G. ir Mažosios Lietuvos Bičiulių dr. jos centro valdyba (Kan.).

\$3,000 Petras Pajogius.

\$1,900 Osvaldas Žadvydas.

\$1,547 Berta Barstienė.

\$1,256 Elzei Jankutei atminti (Laidotuvių proga, Kan.).

\$1,200 J. Normantas (Aus.).

\$1,000 Ariana Bortkevičienė, E. Jonušienė, V. Peteraitis (Kan.).

\$622 Australijos lietuviai per H. Glazę (Aus.).

\$530 Lydia ir Leopoldas Balsiai (Kan.).

\$500 Dr. J. Uleckas (Kan.), kun. K. V. Zemaitis (Zemaitių šeimos vardu).

\$250 Toronto Mažosios Lietuvos Moterų dr. ja (Kan.).

\$200 Lithuanian Federal Credit Union KASA (Richmond Hill), Lithuanian Credit Union PARAMA (Toronto, Kan.). Prisiėlimo Parapijos Kooperatyvas Toronto (Kan.).

\$150 V. P. Sturm (Kan.).

\$120 Greta Baltaduonienė (Kan.).

\$110 Jonas Gustainis.

\$100 A. ir O. Andrušionis, V. Anyšienė (Kan.), A. Balčytis, dr. A. Barkauskas (Kan.), A. D. Brazys (Kan.), B. Grinius (Kan.), Algirdas Gustaitis, Ieva Jankutė, Kazys Januta, Augustinas Kuolas (Kan.), Lucija Kunnapuu (Kan.), Adolfas Lekšas, Marija ir Justinas Palubinskai, Jonas Paškus (Kan.), Antanas Pleškys, Vaclovas Prūsas, Kestutis Puskunigis, Elena Senkus (Kan.), dr. Rimvydas Sidrys, Izidorius Straukas, M. Š. (Kan.), Fricas Šlenteris (Vok.), Credit Union TALA (Hamilton, Kan.), St. Vaicie-

KAS GALI, VAŽIUOKIME Į VIENĄ

Lapkričio 4 d. Vienoje, Austrijoje, prasideda Europos Saugumo ir bendradarbiavimo plenumo konferencija. Šioje Helsinkio Baigimnio Akto principų peržiūros sesijoje lietuvių, latvių, ir estai vėl turės galimybę pristatyti ir naujai išryškinti Pabaltijo valstybių bylą tarptautiniame forume.

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo komitetas šiai konferencijai jau seniai ruošiasi ir yra aktyviai dalyvavęs ir grynų paverptos Lietuvos ir lietuvių teises parengiamosiose konferencijose Otawoje, Budapešte ir Berne.

Geresniam ir platesniam okupuotos Lietuvos reikalų pristatymui ir gynybai yra reikalinga visų lietuvių patarimai, aktyvus dalyvavimas ir pagalba. VLIKAS laukia visų lietuvių solidarios paramos ir įsijungimo.

Pabaltiečiams Vienos konferencijoje, kaip ir praėjusie tarptautiniuose forumuose, vadovauja Pasaulio Pabaltiečių sąntalka (Baltic World Council). VLIKAS šiuo metu vadovauja šiai sąntalkai, jam ir tenka sunkiausia pareiga visiems pasiruošimams.

VLIKAS taip pat organizuoja viso laisvojo pasaulio lietuvių kuo gausesnį vykimą į Vieną, o po to į VLIKO seimą Londone, Anglijoje.

JEI KANKINA ARTRITAS

Šv. Kryžiaus ligoninė Chicagoje nuo spalio 16 d. pradės kursą nurodymų, ką daryti, jei kankina artritas. Pamokos bus per šešis ketvirtadienius nuo 6:30 iki 8:45 v. v. Tais klausimais gali duoti daugiau informaciją Arthritus Foundation, 782-1367. Šv. Kryžiaus ligoninė labai plečia savo patarnavimus visuo-

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

No. 703 — 58-ta & St. Louis apyl. Giminingai šeimai arba pajamoms 5 kamb. mūrinis namas. 2 miegamieji savininkui. Moderni virtuvė ir vonia. Gražus 3 kamb. butas rūšyje pajamoms. 2 maš. garažas. Geras parkinys. Skambinkite dabar.

No. 688 — 69-os ir Pulaski apyl. 5 kamb. mūrinis. 32 m. senumo. Pilnas rūšys. 2 maš. garažas. Daug priedų. Labai švarus. Puikioje vietoje. Arti krautuvų. Skambinkite dabar.

No. 698 — 1½ aukšto namas 71-os ir Kedzie apyl. Tik \$69,900 — labai nebrangiai. 6 kamb., 3 karališki dydžio miegamieji pirmame aukšte savininkui, 3-jų kamb. butas viršų pajamoms ar giminingai šeimai gyvent. Švarus rūšys, centr. oro vėsimas. Naujas stogas ir centr. pečius. Naujos ažuolinės spintos virtuvėje. 2 maš. garažas. Puikus namas. Paskubėkite, skambinkite tuoj pat.

No. 695 — Į vakarus už Kedzie. \$41,900 — negalima tikėt. 6 kamb. medinis apkalta namas su trimis miegamais plius „paneled“ porčius. Gražiai išdėstyti rūšys. Naujas centr. pečius. Naujos rinos ir rutenkiamieji vamzdžiai. Didelis porčius prieky. Didelis kiemas vaikams žaisti. 64-os ir Spaulding apyl. Skubėkite prie telefono, skambinkite dabar.

No. 669 — Pravažiokite — gyventojų netrukdykite — 3533 West 66 Place, 6 kamb. mūrinis. 3 dideli miegamieji, moderni virtuvė ir vonia. Didelis sklypas su šoniniu įvažiavimu į naują 2-jų maš. garažą. Pusiaus įrengtas rūšys. Aluminijaus soffit & fascia. Nauji žiem. langai. Naujai dažyta viduje ir lauke. Uždaras porčius galėtų būti TV kamb. ar ketvirtas miegamasis. Tuojau galima užimti. Pusė bloko iki parko. Įmokėti \$3,100. Skambinkite dabar.

No. 676 — Pravažiokite — gyventojų netrukdykite 3650 W. Marquette 2-jų butų po 5 kambarius „sided“ namas, kiekviename bute 2 mieg., moderni virtuvė, pilnas rūšys. Didelis sklypas, 2 maš. garažas. Po susirinkimo nuomos, tikai 260 dol. per mėnesį mokėstis už namą. Skubėkite, skambinkite dabar.

AR NORITE PARDUOTI?

Savo namą galite parduoti, tik pas skambinkite telefonu. Mūsų pardavėjų sėkmingai jums patarnaus. Mes jums galime padėti, nes daugiau stengiamės. Namo įvertinimui skambinkite skubiai — dabar.

O'BRIEN FAMILY REALTY
Tel. — 434-7100

Labai geras mūrinis namas. 2 gražūs butai — 5 ir 4 kamb. Prie 72-os g-vės už California ir vakarus. Prašom skambinti po 5 val. vak.
Brokeris — 778-6916

MISCELLANEOUS

PARK RESTORANAS

4345 S. Kedzie. 376-6057

10% nuolaida Senior Citizen

Kiekvieną trečiadienį

Turime privatų kambarį pa-

rengimams iki 60 žmonių.

Penktadieniais koldūnai (vi-

sokausių rūšių) sriuba ir kava...

tik \$2.99. Taip pat turime įvairus

lietuviško maisto. Prašome

atsilankyti. Restoranas atdaras 7

dienas savaitėje nuo 7 ryto iki

8 val. vakaro.

Savininkai

Stanley & Aneta Gacek

A VILIMAS MOVING

Tel. 376-1882 ar 376-5996

10% — 20% — 30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS

3208½ West 95th Street

Tel. — GA 4-8654

MASTER PLUMBING

Licensed, Bonded, Insured

Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos plytelės. Karšto vandens tankai. Flood control. Užsikimšę vamzdžiai išvalomi elektra. Palikite pavarde ir telefoną — lietuviškai.

SERAPINAS — Tel. 636-2960

NAMŲ APŠILDYMAS

Jau laikas patikrinti ir išvalyti pečius dėl žiemos. Vėliau būsiu la- bai užimtas. Skambinkite dabar.

A. Bany — Tel. 447-8806

SCANDINAVIA

FOR ADULTS

At Student Prices

15 Days — June 28, 1987

Denmark - Sweden -

Norway

1986 prices until

September 30th

\$1,834

Includes Everything

Call Shella Wenzel for

downpayment in full

476-3053 after 4 P.M.

REAL ESTATE

MLA KOMPIUTERIŲ

pagalba galite nusipirkti ar parduoti namą mieste ir priemiestiuose. Sąžiningai patarnaus

J. BACEVIČIUS

BELL-BACE REALTORS

6529 S. KEDZIE

778-2233

PRIME REAL ESTATE

14300 S. Bell Rd. 460-0880

Lockport, Ill.

Galim JUMS patarnauti šiuose

rajonuose:

Palos Heights, Palos Park, Palos

Hills, Orland Park, Lemont, Homer

Township, Old Oak Estates ir Big Run

Acres.

JUMS patarnaus šie patyrę

profesionalai:

Algis Lieponis Linas Gytis

Rūta Sušinskienė

G. Petras Lieponis

PRIME REAL ESTATE savininkai,

lietuvių, JUMS vis parūpins geriausias

sąlygas!!!

PRIME REAL ESTATE

• Sklypai • Gyvenamieji namai

• Verslų pastatai

Century 21

KMIECICK REALTORS

7922 S. PULASKI RD

DANUTĖ ŠČERBAITĖ MAYER

Realtor/Associate

284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti savo nu-

savybę per Amerikos populiariausią

agentūrą, prašome skambinti Danutei

Ščerbaitei Mayer dėl sąžiningo patar-

navimo ir velti jūsų namų įkainavimą.

For sale by owner Lemont home

— 4 bdrn., liv. rm., dining room, family

room, 1 bath, utility basement, patio,

fenced yd. All alum. siding. Walk to

train. \$60,000. Call: 312-257-2024.

LEMONTE

Atdaras apžiūrėjimui

šeštadi., rugs. 27 d.

nuo 1 iki 4 v. popiet

21 Oak Lane

Mūro ir kedro medžio 2-jų aukš-

tų namas. 4 miegamieji. Pilnas

įrengtas rūšys. Židyns šeimos kam-

bary. \$172,000.

Skambinkite Elaine

Honig Realty 257-7333

NUOMUOJAMA — FOR RENT

ALKOHOLIZMAS LENKIJOJE

Lenkijos karinis atstovas Kaune plk. Leonas Mitkiewiczus savo prisiminimuose „Wspomnienia kowieńskie“ 142-143 psl. rašo apie surengtą užsienio diplomatams priėmimą Lenkijos pasiuntinybėje. Be gausaus maisto, savo svečius lenkai taip pat vaišino lenkiška degtine. Apie lietuvius jis taip atsiliepią: „visi pabaltiečiai, o ypatingai lietuviai, nežiūrint skirtingos etninės kilmės, tačiau aiškiai priklausę prie slaviškos ir šiaurės Europos grupės, gerdami lenkišką degtinę kap slibinai („smoki“).“

Šiuos sakinius jis taiko daugiausiai kariškiams, kadangi jie sudarė didžiausią pakviestųjų svečių skaičių. Vakariečiai – angliai, prancūzai pasitenkino „kokteiliais“.

Gyvendamas okupuotame Vilniuje, nepažinau Lietuvos kariškių, tačiau labai gerai lenkų tautą, lenko psichologiją (tik ne su lenkėjusiu Vilniaus gyventojų, kurių nepriklauso prie lenkų tautos), tad galiu iš anksto pasakyti, kad alkoholio liga buvo taip pat labai paplitusi plačiose gyventojų masėse, neišjungiant ir aukštesnio luomo – tarnautojų, karininkų. Tiesa, po šv. Mišių Vilniaus šventovėse, karininkai, tarnautojai, didelių krautuvų ar namų savininkai, su žmonom, sužieduotinėm ar draugėm, tuoj pat „sukdavo“ į dideles kavines, pvz. sulenkėjusio vokiečio Strolio Gedimino ir Totorių gatvių kampe, prie Katedros aikštės Rudnickio, kur prie puodo arbatos ir kavos, pyragaičių (lenk. „ciastka“) prasėdėdavo valandas, išklausydami įvairių miesto plepalų, kurios atnešdavo „jedna pani powieździała“ – viena ponias pasakė! Kiekvienas mėgindavo atsisėsti artiau didelių langų, matant taip pat „trinančius“ Gedimino gatvės šaligatvį, įvairaus luomo praeivius, kurių daugumą sudarė moksleiviai. Tačiau tą kultūringą popietę ir jie dažniausiai užbaigėdavo „Bukietę“, „Zacię“ ar kitame restorane ir be abejojimo – su alkoholiniais gėrimais. Į namus grįžtama buvo jau po vidurnakčio ir savaime aišku – vežiku.

Ir šiandieną, nežiūrint skurdus ir vargingo gyvenimo, alkoholis, kaip tas šešėlis ir toliau lydi lenkų tautą. Tą man pasakojo Lenkijon nuykę Kanados lenkai, tokiu įrodymu gali būti Lenkijos spaudos puslapiai, keldami alkoholizmo problemą savo straipsniuose, daktarų patarimuose.

Ir Lenkijos katalikų Bažnyčia neatsilieka nuo kovos prieš šią plintančią ligą. Štai mažas pavyzdys: pas savo brolių atvyksta lenkas iš Kanados. Pastatęs lagaminus, tuoj pat padeda „duty free“ nupirktas kanadiškas cigaretes, brolienei dovanas, stato ant stalo butelį degtinės. Brolis eina atsinešti stiklučius. Tuo tarpu žmona, išsigandusi, akim žiūri į savo vyrą ir sako: „Juozai, juk rugpjūčio mėnesį mes negeriam degtinės. Tą pradedame bažnyčioje“...

Pasirodo, kad šis pažadas yra surištas su 1944 m. sukilimu Varšuvoje, įsteigimu „Solidar-“

K. BARONAS

Mūsų korespondentas Europoje

nos“ ir streikais Dancige. Tas prašymas, greičiausiai atėjo iš karo J. Glempe, kuris rugpjūčio mėn. 15 d. Čonstachove apkaltino valstybę didele degtinės produkcija, kadangi dar ir šiandieną krautuvėse matomi buteliai alkoholio, tuo tarpu maisto lentynos yra tuščios.

„Express Wieczorny“ (Varšuvos dienraštis) rašo, kad pereinantis metais kiekvienas Lenkijos gyventojas (įskaitant kūdikius, paauglius ir senus žmones su naudojo 8,5 ltr. aukščiausio laipsnio degtinės (greičiausiai spiritas). Tiesa, pakėlus degtinės kainą, jos sunaudojimas kiek sumažėjo. Bet, juk kiekvienas veiksma išaukia atoveiksmį – padidėjo „naminės“ gamyba. Redakcija skundžiasi ir kartu klausia – kodėl lenkiški papročiai reikalauja ant stalo stovintį butelį „ištuštinti“ iki pat dugno ir tuoj pat vėl pastatyti naują? Išklime – krikštynos, vardinės, gimtadienis – yra tik tuomet pavykusi, jeigu didesnė dalis svečių bus neblaiviams stovyje.

Gera prisimenu vieno lenko kanadiečio vestuvių puotos pasakojimą. Girdi savo gimnainio dukrai jis iškėlęs puikiausias vaišes už 200 dol., o degtinė ir alus plaukė kaip vanduo Vysloje...

Nežinau ar teisybė, tačiau lenkai Kanadoje kalbėjo, kad kai kurie kunigai „naminės“ gamintojus atsisakydavo laidoti pašventintoje kapinių dalyje. Tai buvęs neoficialus karo. Višinskio įsakymas.

Kaip minėjau ir valstybė deda pastangas sumažinti degtinės naudojimą. Valstybinėse krautuvėse alkoholis parduodamas tik nuo 1 val. p.p. Priežastis – darbininkai iš ryto nusipirkę „puslitri“ atsinešdavo į darbą, išgerdavo. Įvykdavo daug nelaimių. Pusė litro kainuoja 650 zlotų. Darbininko vidutiniškas mėnesinis atlyginimas siekia apie 20 tūkst. zlotų. Bažnyčia, nors ir praše valstybę sumažinti degtinės produkciją, tačiau i karo J. Glempe raštą ji gavo neoficialų atsakymą: sumažinus valstybės gamybą, automatiškai ją padidins „namų gamintojai“, kurių alkoholis kenkia žmonių sveikatai. Valstybinė yra sveikesnė, kadangi ji yra įstaigų kontrolėje.

ADVOKATŲ DRAUGIJA

V. BYLAITIS ir V. BRIZGYS

6606 So. Kedzie Avenue Chicago, IL 60629. Tel. 778-8000. Darbo valandos: Nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais pagal susitarimą.

PADĖKA

A.†A.

Antanas Paulauskas

Mūsų mylimas vyras, tėvas ir senelis mirė 1986 m. rugsėjo mėn. 2 d. ir buvo palaidotas rugsėjo mėn. 5 d. šv. Kazimiero lietuvių kapinėse, Chicagoje.

Nuosirdžiai dėkojame visiems, kurie dalyvavo šermyse ir laidotuvėse, kurie mus guodė, meldėsi ir palydėjo į amžino poilsio vietą.

Ypatinga padėka kun. V. Mikolajui už maldas namuose, koplyčioje ir už atnašautas šv. Mišias bažnyčioje, bei už apeigas kapinėse.

Cicero Jūros Šaulių kuopai tariame šaulišką acū, kuopos pirmininkui J. Mikului už pravestą atsisveikinimą koplyčioje. Jūrų šauliui A. Aškliui už tartą jautrų paguodos žodį.

Dėkojame karsto nešėjams: A. Aškliui, B. Černiui, V. Kulbokui, B. Kūriui, S. Prenckevičiui, J. Savokačiui ir visiems broliams šauliams.

Dėkojame Anglijos Lietuvių klubo pirmininkui A. Lakui ir J. Jakubkai už pasakytus atsisveikinimo žodžius. Namų savininkų vardu tariusiam atsisveikinimo žodį p. Zaurai.

Dėkojame Chicago Skautininkų draugovės sesėm, kurios nuosirdžiai užuojautą guodė mane.

Dėkojame solistui J. Vazneliui už jautrų giedojimą bažnyčioje šv. Mišių metu.

Dėkojame už šv. Mišių aukas, gėles ir visiems už pareikštą užuojautą. Nuosirdžiausia padėka B. Černiui ir V. Kudirkinei, kurios lankė ligonį Antaną, o gestant jo gyvybei budėjo per naktį, kalbėdamos maldas. Tokiu kilniu pasiaukojimu palengvino mūsų šeimos skaudų atsisveikinimą jo mirties valandoje.

Nuosirdi padėka laidotuvių direktoriui D. Petkui už paslaugų patarnavimą.

Mūsų liūdinčios šeimos nuosirdi padėka visiems, o visiems, kurie skyrė dalį savo laiko atsilankę paskutinį kartą pagerbti mūsų mylimą vyrą, rūpestingą tėvą ir dosnų senelį.

Liūdinti Žmona Eva, duklė Birutė, sūnus Antanas ir jų šeimos.

A.†A.
ANTANINA
KAUŠIENĖ
(ERCIUTĖ)

Mylima Žmona ir miela Mamytė,

Laikas tikrai bėga labai greitai. Šiandieną yra lygiai metai, kaip Tu palikai mus visus. Mūsų šeima vis dar nenori tikėti, kad Tu niekada nebegrįši į savo namus. Tačiau realybė yra žiauri, – mes visi esame šiame pasaulyje tik atostogose, nes mes visi turėsime, anksčiau ar vėliau, grįžti namo.

Tavo gyvenimas, Mama, pirma Lietuvoje, kaip jaunos moters, buvo kartais gana sunkus. Tu, jauna, karo atplėsta nuo savo vyro, su mažu kūdikiu, kovojai su žiauriu gyvenimu. Turėjai bėgti iš vienos vietos į kitą vietą, „kaip katė su kačiuku“, niekada neparodydama tam kokių žiaurios gyvenimo klastos, ir visuomet laimėdama. Po to tęsi savo kovą su gyvenimu Amerikoje. Ir vėl visuomet laimėdama. Tu išsiskyrėi iš šios minios ne tik savo išvaizda, savo šypsenai ir savo manieromis, bet savo energija ir troškimu žiūrėti gyvenimui tiesiai į akis.

O, Mama, būtų taip nuostabu, jei mes, dukterys, būtų bent truputį kaip Tu! Deja, Dievas tik retkarčiais sutveria toki žmogų, kaip Tu buvai.

Atleisk, Mama ir miela Žmona, jei mes kartais užgavome Tave, jei mes kartais nesupratome Tavęs. Atleisk mums, prašau. Pasiilgome Tavęs, Mamyt, pasiilgome labai. Neprašina nei viena diena, kad mūsų mintys neaplinkytų Tave.

Išėkis, miela Žmona, ramybėje. Mylime Tave, Mamyt. Gyvenimas Tau buvo kova, bet mirtis atnešė Tau ramybę. „... mus skiria ilgas kelio tarpas, keliu tuo plaukia meilė Tau, Mamyt...“

Tavo Vyras Petras, dukterys Laimutė ir Irutė, žentai Rimas ir Dino ir anūkas Morkutis.

Už a.a. Antaninos Kaušienės sielą vienerių metų sukaktuvių šv. Mišios bus atlaikytos 1986 m. rugsėjo 28 d., Švenciausios Mergelės Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje, 5 val. vakare.

Paminklo pašventinimas bus taip pat rugsėjo mėn. 28 d., 3 valandą po pietų.

Maloniai prašome gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti paminklo pašventinime ir šv. Mišiose prisiminti Ją savo maldoje.

A.†A.

JANINAI RADVILIENEI

mirus, nuosirdžiai užjaučiame sūnų LEONĄ ir marčią SILVIJĄ su šeima, dukterį JANINĄ ir žentą NARIMANTĄ UDRIUS su šeima, dukterį DANĄ ir žentą JONĄ GIERŠTIKUS su šeima.

Tegul Dievas suteikia Jos sielai amžiną atilsį, o likusiems nusiramina.

Danguolė ir Pijus Bielskai su šeima

A.†A.

VYTAUTUI ŽEMAIČIUI

mirus, nuosirdžiai užjaučiame liūdinčius: žmoną BIRUTĘ, sūnų VAIDEVUTĮ su žmona ALDONA ir vaikaičiais, seserį VINCENTINĄ ir JONĄ JURKŪNUS, mielus mūsų draugijos puoselėtojus, visus velionio liūdinčius guodžiame, o mirusiam meldžiame Amžinosios Šviesos.

Lietuvos Dukterų draugija

A.†A.

JANINAI RADVILIENEI

mirus, nuosirdžiai užjaučiame motinos liūdinčią DANUTĘ GIERŠTIKIENĘ, mūsų draugijos narę, jos šeimą ir guodžiame visus velionės liūdinčius.

Lietuvos Dukterų draugija

A.†A.

MARION PRANINSKAS

iškeliavo į amžinybę. Skausmu dalomės su velionės seserim JANINA, mūsų draugijos uolia nare ir visais artimaisiais.

Lietuvos Dukterų draugija

DRAUGAS, penktadienis, 1986 m. rugsėjo mėn. 26 d. 5

A.†A.
CHARLOTTE JUŠKUS

Gyveno Marquette Parko apylinkėje. Pasiliko dideliame nuliūdime duklė Charlotte McCarthy, žentas James, 5 anūkai, 4 proanūkai, kiti gimines, draugai ir pažįstami.

Priklausė Cardinal Mundelein, K. C. Auxiliary, šv. Pranciškaus ir šv. Kazimiero seserų rėmėjų draugijoms.

Nuliūdę: Duklė, žentas, anūkai ir proanūkai. Laidotuvių direkt. Steponas C. Lack ir Sūnūs. Tel. 737-1213.

MYLIMĄ MOTINĄ

A.†A.

JANINĄ RADVILIENĘ

amžinybėn palydėjus, dukroms DANUTEI GIERŠTIKIENEI, JANINAI UDRIENEI ir sūnui LEONUI su šeimomis bei kitiems giminėms mūsų gili užuojauta.

Adolfas ir Sofija Jelioniai

BRANGIAI MOTINAI

A.†A.

JANINAI RADVILIENEI

mirus, liūdinčią jos dukterį, mūsų idėjos sesę, JANINĄ UDRIENĘ ir jos šeimą nuosirdžiai užjaučiame.

Detroito ateitininkai

GAIDAS-DAIMID

EUDEIKIS

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue

Telefonai – 523-0440 ir 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas – 927-1741-1

4348 S. California Avenue

Telefonas – 523-0440

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME
TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago

Telefonas – 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero

Telefonas – 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNŪS
LACKAWICZ

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street – Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois

Tel. – 974-4410

VASAITIS – BUTKUS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas – 652-1003

PASSBOOK SAVINGS...
the best way to save regularly!

5 1/2%

Paid and Compounded Quarterly

see us for
HOME financing.

AT OUR LOW RATES
WITH REPAYMENT
TO FIT YOUR INCOME

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD • CHICAGO, ILL. 60608

Peter Kazanaukas, Pres. Tel.: 847-7747

Mon. - Fri. 9-5 P.M. Sat. 9-1

SERVING CHICAGOLAND SINCE 1905

PRAŽUVO NAMAS

Dviejų miegamųjų vienabutis namas pranyko iš sklypo, kuriame stovėjo ir po poros dienų buvo rastas kitame priemiestyje 10-ties mylių atstume. Jis buvo beklaimis ir kita vieta ir trumpam buvo paliktas viename sklype Irwindale, Calif., iš kurio be savininkės žinios buvo perkeltas į tolimesnijį priemiestį. Jo pradžima pastebėjo ir jį pasiūstę termitų inspektoriai ir nurodė tu adresu jo neradę. Policijai padavus šią žinią per vakarines žinias, netrukus namą pamatysieji Altadenoje pranešę policijai ir savininkė nuvežta į naująją vietą, namą atpažino. Detektyvai mano, kad namas galėjo būti pavogtas, ryšium su teisme einančia byla.

APLINK MUS

x Alfonso Šešplaukio. Tyruolio naujoji knyga bus sukurta penktadienį, spalio 3 d. 7:30 v.v. Jaunimo centro kavinėje. Tai pirmoji šio sezono sendraugių ateitininkų ruošiamą vakaronę. Literatūros mėgėjai maloniai kviečiami dalyvauti.

x Studentas Vitas Laniauskas praves ateitininkų šeimos dienos programą. Šventės įvyksta sekmadienį, spalio 5 d. 12 v. Jaunimo centro didžiojoje salėje. Šventėje dalyvauti kviečiami visi ateitininkai su savo šeimomis.

x Edvardo Mikaliūno ir Lauros Mikalevičiūtės jungtuvės įvyksta šį seštadienį 3 val. popiet. Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje Marquette Parke.

Dr. Vytautas A. Dambrava, karjeros diplomatas, buvęs Amerikos konsulu ir ambasadoriu patarėju penkiose Lotynų Amerikos valstybėse, iš Venezuelos atvyksta į Chicago ir sekmadienį, rugsėjo 28 d. 12 val. Jaunimo centro salėje skaitys paskaitą apie 1941 metų lietuvių tautos sukilimą ir mūsų įsipareigojimus.

x N. Banienės, A.V. Eivaitės, D. Kizlauskienės, J. Marks ir A. Sutkuvienės dailės darbų paroda. „Patterns and Perspectives“ vyksta Ukrainian Institute of Modern Art, 2320 W. Chicago Ave., Chicago, IL. Muziejaus valandos: antradieniais – sekmadieniais nuo 12 val. p.p. Paroda tęsis iki spalio 18 d.

x Alvydė Eitutytė akompanuos solistei Margaritai Momkieni giedant Amerikos ir Lietuvos himnus, kai bus minima 45 metų sukaktis nuo visuotinio lietuvių tautos sukilimo prieš bolševikus. Minėjimas bus šį sekmadienį, rugsėjo 28 d., prasidės 11 val. vyskupo Pauliaus Baltakio laikomomis šv. Mišiomis Jaunimo centro didžiojoje salėje.

x Pataisymas. Nekalto Prasidėjimo Švč. M. Marijos – Brighton Parko lietuvių bažnyčioje 40 valandų atleidimai bus ne spalio 3 d., ir 5 dienomis, bet spalio 5 ir 6 d. lietuviškai ir 7 d. angliskai.

x Jakubėno Vokalinių ansamblis ir Lietuviai Muzikai Instrumentalistai lapkričio 16 d. 3 val. Tėviškės parapijos bažnyčioje stato Povilo Mielio oratoriją „Možė“.

(pr.)

x Marius ir Emilija Kiešos, „Neringos“ restorano 2632 West 71st St., Chicago, Ill., savininkai, dalyvaus „Draugo“ metiniame bankete rugsėjo 28 d., sekmadienį, Martiniuke pokylių salėje. Emilija Kiešienė yra buvusi Lietuvos dukterų draugijos pirmininke, Marius Kieša verčiasi įvairia nekilnojamo turto prekyba. Abu yra „Draugo“ ir kitų gerų darbų rėmėjai.

x Vladas Būtėnas iš Amerikos balso lietuviškojo skrybiaus atvyksta į Chicago ir perduos reportažą į ok. Lietuvą iš Lietuvių fronto bičiulių konferencijos ir 1941 metų sukilimo minėjimo eigos.

x Advokatas Konstantas J. Savickas parodo daug energijos darbuodamasis su veteranais ir su vyčiais. Jis yra Amerikos legionierių Don Varnas posto komandierius. Jis yra buvęs vyčių žurnalo redaktorius ir pasižymėjęs sportininkas, laimėtojas krepšinio ir plaukymo rungtynėse. Naujų Don Varnas posto valdybos narių įvedinimas įvyks rugs. 27 d. 7 v.v. jų būstinėje 6816 So. Western, Chicagoje.

x Veronika Kraszewski, kuri gyvena Floridoje, jau keli metai yra mūsų Operos mecenatė. Negalėdama atvažiuoti į operų spektaklius, ji jai priklausančius bilietus visada atiduoda savo giminaitėi Chicagoje. Šiais metais, grąžindama Operos laimėjimų šaknes, ji Lietuvių Operai atsuntė 1,000 dol. čekį sumažinti likusią skolą po „Vilniaus Telio“ spektaklių. Visi operos nariai jai yra didžiai dėkingi.

x „Lituanicos“ futbolo klubo vyrų komanda šį sekmadienį, rugsėjo 28 d., 3 val. p.p. žais svarbų pirmenybių rungtynes prieš graikų „Falcons“. Rungtynės vyks Marquette Parko aikštėje.

x Skanėstų pardavimą šį savaitgalį rengia Švč. M. Marijos Gimimo parapijos mokyklos motinų klubas. Šeštadienį, rugsėjo 27 d., nuo 4 val. p.p. iki 8 val. vak., o sekmadienį, rugsėjo 28 d., nuo 8 val. ryto iki 1 val. p.p. Šeštadienį bus galima nusipirkti ir pietus, o sekmadienį – pusryčius. Visi kępsniai namie kepti. Visi kviečiami atsilankyti į parapijos salę ir paremti mokyklos motinų klubo veiklą.

x Rima Lizdenytė-Sell, ištikimai bei pertraukos dalyvauja madų parodose 15 m. Rima dirba Chicago Heights mokyklų sistemoje. Ji modeliuos Kosmonų Lee saliono, esančio Evergreen Plazoje, puošnius dienišius ir vakarinius rūbus spalio 12 d. Jaunimo centre.

x Spragtukas – pilno ilgio video baletas su Baryšnikovu bus rodomas Alvido pažmonyje, Lietuvių sodyboje šį sekmadienį nuo 2 v.p. Kun. Juozas Juozavičius kilnūs mintys ir palaiminimas. Kraujospūdis matavimas. Alvido gėrybėmis pasivaishinimas. Silta užkanda. Visi laukiami.

x Dip. teis. Algirdas ir Irena T. Budreckai, Chicago, Ill., dalyvaus „Draugo“ metiniame bankete rugsėjo 28 d., sekmadienį, Martiniuke pokylių salėje. Alg. Budreckas yra žinomas kaip lietuviškos spaudos bendradarbis, visuomenininkas.

x Sofija Plėnienė, Oak Lawn, Ill., mūsų nuosirdi rėmėja, „Draugo“ renginių komisijos narė, pratesdama prenumeratą pridėjo ir 22 dol. jo paramai. S. Plėnienė ir toliau laikome garbės sąraše, o už paramą labai dėkojame.

x Lietuvos Dukterų dr-jos spalio 11, 7 v.v. Jaunimo centro did. salėje ruošia rudens pokylių. Svečiai bus vaišinami p. O. Norvilienės gaminama vakariene, išgirs dainuojant sol. Praurimę Ragienę. Rezervacijos ir bilietai dr-jos raštinėje, 2735 W. 71 St., tel. 925-3211 (kasdien 10-2 val.). Prašome atnešti fantų laimės šuliniui.

Lietuvių tautinio meno Čirulionio ansamblis, diriguojamas Rytos Babicko, rugsėjo 20 d. atlikęs programą. Margučio surengtame koncerte. Koncertas susilaukė didelio pasisekimo. Nuotr. Jono Tamulaičio

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

MYLINČIOS IR DIRBANČIOS SESERYS (Vakaronė)

Vysk. Pranas Brazys jau beveik prieš dvidešimt metų įspėjo, kad lietuviškoms vie-nuolijoms gresia pavojus nutautėti, nuliutėti. Jis rašė: „...jeigu šios vienuolijos nusi-gręžtų nuo persekiojamos tau-tos ir pasuktų gal į daug dėkingesni tarnavimą kitiems, kuriems dirbančiųjų netrukta, jų vieta pasiliktų tuščia, ir jos niekas kitas neužims“ (Aidai, 1967 Nr.2). Nekaltai Pradėtosios Marijos seserys net ir po dvidešimties metų nuo vyskupo P. Brazio skati-mo tarnauti saviesiems, net ir po penkiasdešimt metų nuo jų įsikūrimo Amerikoje savo jėgas ir darbą kantrybę išmintį ir malda skiria mūsų kenčiančiai tautai, jos kul-tūros išlikimui ir puoselėjimui svetimuose kraštuose. Todėl ir plūša jos kiek galėdamos įvai-riuose dirvonuose, todėl ir

dega jos „nuo darbo kaitros ir meilės ugnies“ (arkiv. J. Matu-laitis) Bažnyčiai ir tautai. Todėl ir aiškiai regimi jų dar-bo vaisiai mūsų visuomenės sluoksniuose tiek religinėje, tautinėje, tiek kultūrinėje, auklėjimo, socialinėje srityse. Jų didelę pagalbą jaučia mūsų mažieji, jaunimas, vyresnieji ir patys vyriausieji mūsų tau-tiečiai. Pradėjusios talkinti Tėvų marijonų lietuvių ber-niukų kolegijoje, Thompson CT, plėtė savo veiklą į visas sritis, ėjo ten, kur jų talka ir darbas buvo reikalingi. Apaš-talavimas, lietuviškų leidinių spausdinimas, našlaičių pri-ugludimas, mergaičių bend-rabūčio įsteigimas, atvykusiųjų iš užjūrio globa, vaikų dar-zelis, mergaičių ir bendrai jaunimo stovyklos, Villa Maria, vėliau ir Matulaičio namai globoja pačius vyriausius mūsų tautiečius, Auk-sinio amžiaus „Rūtos“ klubo veikla Montrealyje – tai vis nesibaigiantys darbai, ku-

riuos Putnamo seselės vykdė arba vykdė. Visų tų darbų grandinę pamatysime vienos valandos video filme, kurį seselės mums parodys spalio 10 d. vakaronėje Jaunimo centre.

Nematę Putnamo vienuo-lyno aplinkos grožio, tikime pamatyti. Ekrane prabėgs seselių patangomis ir mecenatų bei rėmėjų pagalba pas-tatyti Jurgio Matulaičio namai, vienuolyno pastatai. Neringos stovyklavietė, Alka, kun. S. Ylos rankomis įrengta Mindaugo pilaitė, išpūdingos Marijos statulos, nuostabi ramybė dviejų kaimelių... „Dangaus vartų“ kapinaitės...

Chicago rėmėjų skyrius spalio 10 kviečia visus – jau-nimą ir vyresniusius – į Jaunimo centro mažąją salę pažūrėti, ką būrelis moterų išmintis ir širdys, nuo darbo kaitros ir meilės įkaite, gali padaryti. Atsiųsime gana pabendrą ir vaizdų.

Agnė Kižienė

IŠ ARTI IR TOLI JAV

Sioux City, Iowa

VYSK. P. BALTAKIO VIZITAS

Rugsėjo 12 ir 13 dienomis pas mus lankėsi vysk. Paulius Baltakis.

Vietos vyskupas ordinaras Lawrence D. Soens pakvietė jį su kun. S. Morkūnu pietums. Dalyvavo ir generalinis vika-ras kun. Roger Augustine. Šeštadienį vakare vyskupas koncelebravo Mišias su kun. Morkūnu ir kataliku aukštes-nės mokyklos direktorium kun. V.F. Ramaeker, pasakė įspūdingą, labai turiningą pamokslą. Laike Mišių gra-žiai giedojo sol. E. Sunkladai-tė, lietuvių trečios kartos stu-dentė. Po Mišių išvyko lanky-ti Omahos, Nebraskoje, lietu-vius.

Diecezijos savaitinis laik-raštis „Globas“ ir dienraštis „Sioux City Journal“, kun. Morkūno pastangomis, įsidėjo ilgusius vysk. Baltakio gy-vavimo aprašymus.

Atsisveikinant, kun. S. Morkūnas vysk. Baltakiui įtei-kė savo ir parapijos gana stambią auką.

Vietinis

DR. JONAS KAŠUBA PASKIRTAS PREZIDENTU

Allegheny International pramoninių bendrovė praneša, kad rugsėjo 15 dr. Jonas A. Kašuba paskirtas prezidentu Sciaky Brothers, Inc., kurios centrinė yra Chicagoje. Ši firma gamina lydomos sistemos bei įrankius erdvių, auto-variklių ir bendros gamybos pramonėms.

Dr. Kašuba su Allegheny International dirba jau 16 metų. Prieš šį paskyrimą prezidentu jis buvo inžinerijos viceprezidentas Allegheny International Exercise Com-pany, Lincolnton, North Carolina. Taip pat septynerius metus buvo inžinerijos viceprezidentas True Temper Sports, Inc., Memphis, Tennessee. Dr. Kašuba turi mechanikos inžinerijos baka-laurą iš Rutgers universiteto ir inžinerijos doktoratą iš University of Illinois.

Su žmona Lillian augina sūnų ir dukterį. Jo brolis dr. Romualdas Kašuba neseniai buvo paskirtas inžinerijos dekanu Šiaurinio Illinoisaus universitete, DeKalb. Jų tėvai yra Ona ir a.a. Juozas Kašu-bos iš Clevelando.

x A. Samušis, Richmond Hills, N.Y., pratesė prenu-meratą ir pridėjo 25 dol. auką. A. Samušis, mūsų rėmėja, skel-biamie garbės prenumera-torium, o už rėmimą savos spaudos labai dėkojame.

x Prof. Pranas ir Algė Zundės, Atlanta, Ga., Zina Mackevičienė, Chicago, Ill., atsiuntė po 15 dol. auką ir kartu grąžino laimėjimų šak-neles. Labai dėkojame.

LIETUVOJE

— Dr. Calvin Edward Ward, juodųjų kilmės ameri-kietis muzikologas, dėstė spe-cialų afro-amerikiečių XVIII-XX šimt. muzikos kursą. Pagal JAV-Sov. Sąjungos dėsytųjų keitimosi programą šiam baltimoriečiui buvo pasiūlyta trys konservatorijos: Leningrado, Jerevano ir Vilniaus. Pasirinko Vilniaus dėl jos stip-rios vargonavimo bei choro muzikos tradicijos.

PREZIDENTO SVEIKINIMAS

(Vertimas)

BALTIEJI RŪMAI, Washing-ton, D.C.

Džiugu man šiltai pasvei-kinti Lietuvių-amerikiečių respublikonų lygos narius, jums susirinkus atšvęsti 20 metų sukaktuves. Ypatingai norėčiau pasveikinti pasižy-mėjusius šių metų žymenų laimėtojus: dr. Petrą Kisie-lių, teisėją Anton J. Valu-ką ir Vincentą Kačinską.

Amerikiečiai „ra unikalūs žmonės, spalvi-gas tradicijų ir kultūrų audinys, suauostas į vieną gyvastingą bendruo-menę. Lietuvių kilmės ameri-kiečiai yra vertinga dalis mūsų etninio kraičio. Iš tikrųjų respublikonų, kaip jūs, pasi-šventimas ir entuziazmas suvaidino gyvybinę rolę mūsų partijos ir tautos principų pravedime. Jūsų pastangos, skatinant tikėjimą, laisvės, šeimos, darbo ir krašto verty-bes, praturtino mūsų partiją ir stiprina mūsų tautinio gyve-nimo audinį.

Nancy ir aš siunčiame visiems dalyviams mūsų nuosirdžiausią padėką už jūsų pastangas praityje ir geriau-sius linkėjimus įvairiopam pasisekimui ateinančiom die-nom. „Telaimina Jus Dievas“.

Ronald Reagan

CHICAGOS ŽINIOS

CHICAGA KELIA MOKESČIUS

Po karštų ginčų Chicagos miesto taryba nusprendė pakelti mokesčius nuo nuosa-vybių, kad susidarytų apie 80 mil. dol. biudžetų subalan-suoti ir nutarė uždėti mokes-čių nuo gazolino galiono po 5 ct. Miesto gazolino stotys tuo susirūpino, nes daugelis pradės pirkti gazoliną užmiešio stotyse. Taip pat nuspre-šta mokesčių imti po 5 ct. už aviacijos gazolino galioną. Gazolino verslininkų sąjunga pasiryžo dėl to iškelti bylą ir priversti atsisakyti tų mokes-čių.

Jei teismas tų naujų gazo-lino mokesčių nepanaikintų, tai Chicagos miesto mokesčių už galioną gazolino susi-darytų 35.3 ct. federalinių mokesčių 9 ct., valstijos – 13 ct., apskrities – 4.3 ct., pada-vim mokesčių 4.3 ct. ir naujų Chicagos miesto mokesčių.

PLEČIA PROKURORU TEISES

Illinois gubernatruis pasi-rašė nuostatą, kuriu proku-rorams leidžiama kviesti prisiekusių teisėjų ir nušalinti teisėjus, kai jie per daug minkšti bylose prieš narko-tikų platintojus ir naudotojus.

JAUNIMO GLOBOS SĄJUNGA

Chicagoje vienoje mokyk-loje mokytojai, pastebėjo, kad viena 10 m. moksleivė kas-dien ateina su ta pačia sukne-le ir atrodė apleista. Pranešė Jaunių globos įstaigai, kurios pasiūst žmonės atrado, kad namuose trūko maisto, nebu-vo elektros, grindys priterš-tos, o mergaitės motina psi-chiškai nesveika. Motina buvo perduota gydymui, mergaitė paėmė globoti giminės. Ta globos įstaiga, vadinama Juvenile Protective Association daug padeda šeimoms, kur susidaro problemų su vaikų priežiūra ir aprūpini-mu.

BANKRUTAVO WIEBOLDT KRAUTUVĖS

Stambios Chicagoje Wie-boldt krautuvės paskelbė bankrotą.

Akademikės skautės su savo vadove. Iš k. tn Rima Stropūtė, tn Renata Variakojytė, kandidatų globėja ps Vida Milavickienė, tn Lina Didžbalytė ir tn Laura Putriūtė